CONCLUZIILE AVOCATULUI GENERAL
VERICA TRSTENJAK
prezentate la 2 aprilie 2009 [1]

Cuprins

I — Introducere . . . . . I - 7890

II — Cadrul juridic . . . . . I - 7890

A — Protecția animalelor în timpul transportului . . . . . I - 7890

1. Directiva 91/628 . . . . . I - 7891

2. Regulamentul nr. 1/2005 . . . . . I - 7897

B — Protecția animalelor în momentul sacrificării . . . . . I - 7903

III — Procedura precontencioasă și acțiunea Comisiei . . . . . I - 7904

IV — Procedura în fața Curții . . . . . I - 7907

V — Aprecierea avocatului general . . . . . I - 7907

A — Introducere . . . . . I - 7907

B — Analiza motivelor acțiunii referitoare la protecția animalelor în timpul transportului . . . . . I - 7909

1. Observație preliminară privind admisibilitatea . . . . . I - 7909

2. Motivul referitor la identificarea și autorizarea transportatorilor . . . . . I - 7910

a) Argumentele părților . . . . . I - 7910

b) Admisibilitate . . . . . I - 7911

i) Identificarea transportatorilor . . . . . I - 7911

ii) Autorizațiile transportatorilor . . . . . I - 7912

1 — Limba originală: slovena.

c) Apreciere juridică . . . . . I - 7913

i) Identificarea transportatorilor . . . . . I - 7914

ii) Autorizațiile transportatorilor . . . . . I - 7916

d) Rezultatul analizei . . . . . I - 7917

3. Motivul referitor la controlul planurilor de drum . . . . . I - 7918

a) Argumentele părților . . . . . I - 7918

b) Admisibilitate . . . . . I - 7919

c) Apreciere juridică . . . . . I - 7921

d) Rezultatul analizei . . . . . I - 7925

4. Motivul referitor la lipsa instalațiilor de odihnă în porturi . . . . . I - 7925

a) Argumentele părților . . . . . I - 7925

b) Admisibilitate . . . . . I - 7926

c) Apreciere juridică . . . . . I - 7927

d) Rezultatul analizei . . . . . I - 7930

5. Motivul referitor la inspecția insuficientă a mijloacelor de transport și a animalelor . . . . . I - 7930

a) Argumentele părților . . . . . I - 7930

b) Admisibilitate . . . . . I - 7931

c) Apreciere juridică . . . . . I - 7933

d) Rezultatul analizei . . . . . I - 7935

6. Motivul referitor la insuficiența sancțiunilor în cazul unor încălcări repetate ale normelor privind protecția animalelor . . . . . I - 7936

a) Argumentele părților . . . . . I - 7936

b) Admisibilitate . . . . . I - 7936

c) Apreciere juridică . . . . . I - 7938

d) Rezultatul analizei . . . . . I - 7939

7. Rezultatul analizei motivelor referitoare la protecția animalelor în cursul transportului . . . . . I - 7940

C — Analiza motivelor invocate în domeniul protecției animalelor în momentul uciderii . . . . . I - 7940

1. Introducere . . . . . I - 7940

2. Motivul referitor la asomarea animalelor în timpul sacrificării . . . . . I - 7940

a) Argumentele părților . . . . . I - 7940

b) Apreciere juridică . . . . . I - 7941

c) Rezultatul analizei . . . . . I - 7945

3. Motivul referitor la garantarea inspecțiilor și a controalelor necesare în abatoare . . . . . I - 7945

a) Argumentele părților . . . . . I - 7945

b) Apreciere juridică . . . . . I - 7946

c) Rezultatul analizei . . . . . I - 7947

4. Rezultatul analizei motivelor acțiunii prin raportare la protecția animalelor în momentul sacrificării . . . . . I - 7947

D — Cu privire la cheltuielile de judecată . . . . . I - 7948

VI — Concluzie . . . . . I - 7948

I — Introducere

1. În prezenta cauză, Comisia solicită Curții, prin intermediul acțiunii formulate în temeiul articolului 226 CE, să constate că Republica Elenă nu și-a îndeplinit obligațiile care îi revin în temeiul legislației comunitare privind protecția animalelor în timpul transportului și în momentul sacrificării, mai exact în temeiul Directivei 91/628/CEE a Consiliului din 19 noiembrie 1991 privind protecția animalelor în cursul transportului și de modificare a Directivelor 91/425/CE și 91/496/CE (denumită în continuare „Directiva 91/628”) [2], al Regulamentului (CE) nr. 1/2005 al Consiliului din 22 decembrie 2004 privind protecția animalelor în timpul transportului și al operațiunilor conexe și de modificare a Directivelor 64/432/CE și 93/119/CE și a Regulamentului (CE) nr. 1255/97 (denumit în continuare „Regulamentul nr. 1/2005”) [3], precum și al Directivei 93/119/CE a Consiliului din 22 decembrie 1993 privind protecția animalelor în momentul sacrificării sau uciderii (denumită în continuare „Directiva 93/119”) [4].

2. Comisia invocă neîndeplinirea de către Republica Elenă a obligațiilor sale cu privire la autorizațiile pentru transportul de animale, controlul planurilor de drum, garantarea existenței instalațiilor de odihnă pentru animale în porturi, controlul mijloacelor de transport și al animalelor, garantarea aplicării unor sancțiuni eficiente în situația unor încălcări repetate ale legislației, a unor nereguli comise în momentul asomării animalelor în timpul sacrificării și cu privire la lipsa verificărilor și controlului necesare în abatoare. Comisia dovedește neîndeplinirea acestor obligații prin invocarea constatărilor făcute în timpul misiunilor pe care Oficiul Alimentar și Veterinar al Direcției Generale Sănătate și Protecția Consumatorilor a Comisiei Europene (denumit în continuare „OAV”) le-a efectuat în Republica Elenă în perioada 2002-2006.

II — Cadrul juridic

A — *Protecția animalelor în timpul transportului*

3. Directiva 91/628 reglementează la nivel comunitar protecția animalelor în cursul transportului. Această directivă a fost abrogată la 5 ianuarie 2007 prin Regulamentul nr. 1/2005.

2 — JO L 340, p. 17, Ediție specială, 03/vol. 10, p. 182.
3 — JO L 3, p. 1, Ediție specială, 03/vol. 62, p. 3.
4 — JO L 340, p. 21, Ediție specială, 03/vol. 14, p. 157.

1. Directiva 91/628

4. Potrivit articolului 5 secțiunea A punctele 1 și 2 din Directiva 91/628:

„A. Statele membre se asigură că:

1. fiecare transportator:

(a) a făcut obiectul:

(i) unei înregistrări, astfel încât autoritatea competentă să îl poată identifica imediat în cazul nerespectării cerințelor prezentei directive;

(ii) unei autorizări valabile pentru toate transporturile de animale vertebrate efectuate pe unul dintre teritoriile menționate de anexa I la Directiva 90/675/CEE, acordată de autoritatea competentă din statul membru în care își are sediul sau, în cazul unei întreprinderi cu sediul într-o țară terță, de către autoritatea competentă dintr-un stat membru al Uniunii Europene, cu condiția existenței unui angajament scris al responsabilului întreprinderii de transport privind respectarea cerințelor în materie de legislație veterinară comunitară în vigoare.

[…]

2. transportatorul:

[…]

(b) stabilește, pentru animalele menționate la articolul 1 alineatul (1) litera (a) destinate schimburilor între state membre sau exportului în țări terțe și în cazul în care durata călătoriei depășește opt ore, un plan de drum în conformitate cu modelul din capitolul VIII din anexă, care se

anexează la certificatul de sănătate animală în timpul călătoriei și care precizează, pe lângă alte informații, punctele de oprire și de transfer eventuale.

[…]

(d) se asigură:

(i) că planul de drum original menționat la litera (b):

— este completat în mod corespunzător de către persoanele autorizate la momentul oportun;

— este anexat la certificatul de sănătate animală care însoțește transportul pe întreaga durată a călătoriei;

[…]”

5. Potrivit articolului 8 din Directiva 91/628:

„Statele membre se asigură că, în conformitate cu principiile și normele de control stabilite în Directiva 90/425/CEE, autoritățile competente verifică respectarea cerințelor prezentei directive prin inspectarea, în mod nediscriminatoriu:

(a) a mijloacelor de transport și a animalelor în timpul transportului rutier;

(b) a mijloacelor de transport și a animalelor la sosirea la punctele de destinație;

(c) a mijloacelor de transport și a animalelor în piețe, la punctele de plecare, precum și la punctele de oprire și de transfer;

(d) a datelor înscrise pe documentele de însoțire.

Inspecțiile trebuie efectuate pe un eșantion adecvat de animale transportate în interiorul fiecărui stat membru în fiecare an și pot fi efectuate în același timp cu alte controale efectuate în alte scopuri.

Autoritatea competentă din fiecare stat membru prezintă Comisiei un raport anual care indică numărul de inspecții efectuate în cursul anului calendaristic precedent pentru fiecare dintre literele (a), (b), (c) și (d), inclusiv detalii cu privire la infracțiunile constatate și la acțiunile întreprinse în consecință de către autoritatea competentă.

De asemenea, se pot efectua controale și în timpul transportării animalelor pe teritoriul propriu, atunci când autoritatea competentă din statul membru în cauză dispune de informații care pot indica o eventuală infracțiune.

Dispozițiile prezentului articol nu afectează controalele efectuate în cadrul misiunilor executate în mod nediscriminatoriu de către autoritățile responsabile cu aplicarea generală a legislației într-un stat membru."

6. Potrivit articolului 9 din Directiva 91/628:

„(1) În cazul în care, pe durata transportului, se constată că dispozițiile prezentei directive nu sunt sau nu au fost respectate, autoritatea competentă din locul unde se face această constatare solicită responsabilului mijlocului de transport să adopte orice măsură pe care autoritatea competentă o consideră necesară, astfel încât să se garanteze bunăstarea animalelor în cauză.

După caz, această măsură poate consta în adoptarea dispozițiilor necesare pentru:

(a) încheierea călătoriei sau retrimiterea animalelor la locul lor de plecare, pe itinerarul cel mai direct, astfel încât această măsură să nu provoace suferințe inutile animalelor;

(b) ca animalele să fie adăpostite corespunzător și să primească îngrijirile necesare până la soluționarea problemei;

(c) sacrificarea animalelor cu suferință minimă. Destinația și utilizarea carcaselor acestor animale sunt reglementate de dispozițiile prevăzute de Directiva 64/433/CEE.

Dispozițiile adoptate în conformitate cu al doilea paragraf sunt comunicate de către autoritatea competentă prin intermediul rețelei Animo prin modalități, inclusiv de natură financiară, care urmează să fie stabilite în conformitate cu procedura stabilită la articolul 17.

(2) În cazul în care responsabilul transportului nu respectă instrucțiunile autorității competente, aceasta pune imediat în executare măsurile adoptate și recuperează, în conformitate cu procedura adecvată, cheltuielile ocazionate de executarea acestor măsuri.

(3) Prezenta directivă nu aduce atingere căilor de atac existente în legislația în vigoare în statele membre împotriva deciziilor autorităților competente.

Deciziile adoptate de autoritățile competente ale statelor membre trebuie comunicate, indicându-se motivația lor, expeditorului sau mandatarului acestuia, precum și autorității competente din statul membru de expediere.

În cazul în care expeditorul sau mandatarul acestuia solicită acest lucru, deciziile motivate trebuie să le fie comunicate în scris, cu indicarea căilor de atac pe care le oferă legislația în vigoare din statul membru de destinație, precum și a formei și termenelor în care trebuie introdus recursul.

Cu toate acestea, în caz de litigiu și în cazul în care cele două părți sunt de acord, acestea pot, în termen de maximum o lună, să supună litigiul evaluării de către un expert care figurează pe lista experților Comunității, care urmează să fie stabilită de Comisie.

Expertul este însărcinat să emită avizul într-un termen de maximum șaptezeci și două de ore. Părțile se supun avizului expertului, cu respectarea legislației veterinare comunitare."

7. Potrivit articolului 18 alineatul (2) din Directiva 91/628:

„În cazul încălcării repetate a dispozițiilor prezentei directive sau în cazul unei încălcări care a cauzat suferințe grave animalelor, un stat membru adoptă, fără a aduce atingere celorlalte sancțiuni prevăzute, măsurile nece-

sare pentru a remedia neregulile constatate, care pot merge până la suspendarea sau retragerea autorizației menționate la articolul 5 punctul A punctul 1 litera (a) subpunctul (ii).

În momentul transpunerii în legislația internă, statele membre stabilesc măsurile pe care le vor adopta pentru a remedia neregulile constatate.”

8. Potrivit capitolului VII din anexa la Directiva 91/628:

„1. Cerințele stabilite în prezentul capitol se aplică transporturilor de animale din speciile enumerate la articolul 1 alineatul (1) litera (a), cu excepția transportului aerian care este reglementat în capitolul I titlul E punctele 27-29.

2. Durata călătoriei animalelor din speciile enumerate la punctul 1 nu trebuie să depășească opt ore.

3. Durata maximă a călătoriei menționată la punctul 2 poate fi prelungită, cu condiția ca vehiculul care efectuează transportul să îndeplinească următoarele condiții suplimentare:

— cantitate suficientă de așternut așezat pe suprafața vehiculului;

— cantitate corespunzătoare de furaje la bordul vehiculului, în funcție de speciile de animale transportate și de durata călătoriei;

— acces direct la animale;

— posibilitatea unei ventilații adecvate, care să poată fi adaptată în funcție de temperatură (interioară și exterioară);

— pereți despărțitori mobili pentru crearea de compartimentări;

— un dispozitiv care să permită racordarea la o rețea de alimentare cu apă în timpul opririlor;

— o cantitate suficientă de apă pentru adăparea animalelor în timpul călătoriei.

4. În cazul în care se utilizează un vehicul rutier care îndeplinește condițiile enunțate la punctul 3, intervalele de adăpare și hrănire și duratele de călătorie și de odihnă sunt următoarele:

(a) viței, mieii, iezii și mânjii neînțărcați și care sunt hrăniți cu lapte, precum și purceii neînțărcați trebuie să beneficieze, după 9 ore de transport, de un timp de odihnă suficient, de cel puțin 1 oră, în special pentru a fi adăpați și, dacă este nevoie, hrăniți. După expirarea timpului de odihnă, transportul poate fi continuat timp de 9 ore;

(b) porcii pot fi transportați timp de cel mult 24 de ore. În timpul călătoriei, animalele trebuie să aibă în permanență la dispoziție apă;

(c) solipedele domestice (cu excepția ecvideelor înregistrate în conformitate cu Directiva 90/426/CEE) pot fi transportate timp de cel mult 24 de ore. În timpul călătoriei, animalele trebuie adăpate și, dacă este nevoie, hrănite la fiecare 8 ore;

(d) toate celelalte animalele din speciile menționate la punctul 1 trebuie să beneficieze, după 14 ore de transport, de un timp de odihnă suficient, de cel puțin 1 oră, în special pentru a fi adăpate și, dacă este nevoie, hrănite. După expirarea timpului de odihnă, transportul poate continua timp de 14 ore;

[…]

7. (a) Animalele nu trebuie transportate pe cale maritimă în cazul în care durata maximă a călătoriei depășește durata prevăzută la punctul 2, decât cu condiția să se respecte condițiile prevăzute la punctele 3 și 4, cu excepția celor referitoare la duratele călătoriei și la perioadele de odihnă.

(b) În cazul transportului maritim prin care se face legătura în mod regulat și direct între două puncte geografice din Comu-

nitate, prin intermediul vehiculelor încărcate pe nave fără descărcarea animalelor, trebuie prevăzută o durată de odihnă de 12 ore pentru animale după debarcarea în portul de destinație sau în apropierea acestuia, cu excepția cazului în care durata transportului maritim permite integrarea călătoriei în schema generală de la punctele 2-4."

10. Potrivit articolului 6 alineatul (1) din Regulamentul 1/2005:

„O persoană poate acționa în calitate de transportator exclusiv în temeiul unei autorizații eliberate de autoritatea competentă în conformitate cu articolul 10 alineatul (1) sau, în cazul călătoriilor de lungă durată, cu articolul 11 alineatul (1). În timpul transportului animalelor, autorității competente i se pune la dispoziție o copie a autorizației."

2. Regulamentul nr. 1/2005

11. Potrivit articolului 10 alineatul (1) din Regulamentul nr. 1/2005:

9. Potrivit articolului 5 alineatul (4) din Regulamentul nr. 1/2005:

„Autoritatea competentă acordă autorizații transportatorilor, dacă sunt îndeplinite următoarele condiții:

(a) solicitanții sunt stabiliți sau, în cazul solicitanților stabiliți într-o țară terță, sunt reprezentați în statul membru în care solicită autorizația;

„În cazul călătoriilor de lungă durată între state membre și în țări terțe pentru ecvidee domestice, altele decât ecvideele înregistrate, și animale domestice din speciile bovină, ovină, caprină și porcină, transportatorii și organizatorii respectă prevederile din jurnalul de călătorie prevăzut de anexa II."

(b) solicitanții au demonstrat că dispun de personal, echipamente și proceduri

operaționale suficiente și corespunzătoare, care le permit să respecte prezentul regulament, inclusiv, după caz, ghidurile de bună practică;

(c) solicitanții sau reprezentanții acestora nu au fost înregistrați pentru încălcări grave ale legislației comunitare și/sau ale legislației naționale privind protecția animalelor în ultimii trei ani anteriori datei la care solicită autorizarea. Prezenta dispoziție nu se aplică în cazul în care solicitantul demonstrează autorității competente că a luat toate măsurile necesare pentru a evita alte încălcări."

12. Potrivit articolului 11 alineatul (1) din Regulamentul nr. 1/2005:

„(1) Autoritatea competentă eliberează autorizații transportatorilor care efectuează călătorii de lungă durată, la cererea acestora, dacă sunt îndeplinite următoarele condiții:

(a) solicitanții respectă dispozițiile articolului 10 alineatul (1);

(b) solicitanții au depus următoarele documente:

(i) certificate valabile de competență profesională pentru conducători și însoțitori în conformitate cu articolul 17 alineatul (2) pentru toți conducătorii și însoțitorii care efectuează călătorii de lungă durată;

(ii) certificate valabile de autorizare în conformitate cu articolul 18 alineatul (2) pentru toate mijloacele de transport rutier care urmează să fie utilizate pentru călătorii de lungă durată;

(iii) detalii privind procedurile care le permit transportatorilor să urmărească și să înregistreze circulația vehiculelor rutiere aflate sub responsabilitatea lor și să contacteze conducătorii respectivi în orice moment în timpul călătoriilor de lungă durată;

(iv) planuri de urgență pentru situații de urgență."

13. Potrivit articolului 13 alineatele (3) și (4) din Regulamentul nr. 1/2005:

„(3) Autoritatea competentă înregistrează autorizațiile prevăzute la articolul 10 alineatul (1) sau la articolul 11 alineatul (1) astfel încât să poată identifica rapid transportatorii, în special în cazul nerespectării cerințelor prezentului regulament.

(4) Autoritatea competentă înregistrează autorizațiile eliberate în conformitate cu articolul 11 alineatul (1) într-o bază de date electronică. Numele și numărul autorizației transportatorului sunt puse la dispoziția publicului în perioada de valabilitate a autorizației. Sub rezerva normelor comunitare și/sau naționale privind protejarea vieții private, statele membre permit accesul public la alte date privind autorizațiile transportatorilor. Baza de date cuprinde de asemenea deciziile notificate în conformitate cu articolul 26 alineatul (4) litera (c) și alineatul (6).”

14. Potrivit articolului 15 alineatul (1) din Regulamentul nr. 1/2005:

„(1) Autoritatea competentă efectuează, în orice etapă a unei călătorii de lungă durată, controale adecvate, aleatoriu sau asupra unui anumit transport pentru a verifica dacă duratele de călătorie declarate sunt realiste și dacă respectiva călătorie respectă prevederile prezentului regulament și, în special, dacă perioadele de călătorie și perioadele de repaus au respectat limitele prevăzute de capitolul V din anexa I.”

15. Articolul 25 din Regulamentul nr. 1/2005, intitulat „Sancțiuni”, prevede:

„Statele membre stabilesc norme privind sancțiunile aplicabile în cazul încălcării dispozițiilor prezentului regulament și iau toate măsurile necesare pentru a asigura punerea acestora în aplicare. Sancțiunile prevăzute trebuie să fie eficiente, proporționate și disuasive. Comisiei îi sunt notificate de către statele membre dispozițiile în cauză, precum și dispozițiile privind aplicarea articolului 26 până la data de 5 iulie 2006 și îi sunt comunicate fără întârziere orice modificări ulterioare aduse dispozițiilor în cauză.”

16. Articolul 26 din Regulamentul nr. 1/2005, intitulat „Încălcări și notificarea încălcărilor”, prevede:

„(1) În cazul încălcărilor prezentului regulament, autoritatea competentă ia măsurile specifice prevăzute la alineatele (2)-(7).

(2) Atunci când o autoritate competentă constată nerespectarea de către un transportator sau un mijloc de transport a dispozițiilor prezentului regulament, aceasta notifică fără întârziere autoritatea competentă care a acordat autorizația transportatorului sau certificatul de autorizare pentru mijlocul de transport, iar atunci când conducătorul este vinovat de nerespectarea cerințelor prezentului regulament, autoritatea competentă care a emis certificatul de competență profesională al conducătorului. Notificarea este însoțită de toate datele și documentele relevante.

(3) Atunci când autoritatea competentă de la locul de destinație constată că transportul s-a desfășurat cu încălcarea prezentului regulament, aceasta informează fără întârziere autoritatea competentă de la locul de plecare. Notificarea este însoțită de toate datele și documentele relevante.

(4) Atunci când o autoritate competentă stabilește că un transportator sau un mijloc de transport nu a respectat dispozițiile prezentului regulament sau primește o notificare în conformitate cu alineatul (2) sau alineatul (3), aceasta, după caz:

(a) solicită transportatorului respectiv remedierea încălcărilor constatate și instituirea unor sisteme de prevenire a recurenței încălcărilor;

(b) au supus transportatorul în cauză la controale suplimentare, în special solicitând prezența unui medic veterinar la încărcarea animalelor;

(c) suspendă sau retrage autorizația transportatorului sau certificatul de autorizare pentru mijlocul de transport în cauză.

(5) În cazul unei încălcări a prezentului regulament de către un conducător sau însoțitor care deține un certificat de competență profesională prevăzut la articolul 17 alineatul (2), autoritatea competentă poate suspenda sau retrage certificatul de competență profesională, în special în cazul în care

încălcarea denotă că respectivul conducător sau însoțitor nu deține suficiente cunoștințe sau informații privind transportul de animale în conformitate cu prezentul regulament.

(6) În cazul unor încălcări repetate sau grave ale prezentului regulament, statul membru poate interzice temporar transportul de animale pe teritoriul său pentru transportatorul sau mijlocul de transport respectiv, chiar dacă transportatorul sau mijlocul de transport respectiv este autorizat de un alt stat membru, cu condiția epuizării tuturor posibilităților oferite de asistența reciprocă și de schimbul de informații prevăzute la articolul 24.

(7) Statele membre se asigură că, în conformitate cu articolul 24 alineatul (2), toate punctele de contact sunt informate fără întârziere cu privire la deciziile adoptate în conformitate cu alineatul (4) litera (c) sau cu alineatele (5) sau (6) din prezentul articol."

17. Potrivit articolului 27 alineatul (1) din Regulamentul nr. 1/2005:

„(1) Autoritatea competentă verifică respectarea cerințelor prezentului regulament prin efectuarea unor inspecții nediscriminatorii ale animalelor, mijloacelor de transport și documentelor de însoțire. Inspecțiile trebuie efectuate asupra unei proporții adecvate din animalele transportate anual în fiecare stat membru și se pot desfășura simultan cu controalele efectuate în alte scopuri. Proporția inspecțiilor crește în cazul în care se constată nerespectarea dispozițiilor prezentului regulament. Proporțiile menționate anterior se stabilesc în conformitate cu procedurile prevăzute la articolul 31 alineatul (2)."

18. Potrivit articolului 33 din Regulamentul nr. 1/2005:

„Directiva 91/628/CEE și Regulamentul (CE) nr. 411/98 se abrogă de la data de 5 ianuarie 2007. Trimiterile la directiva și regulamentul abrogate se interpretează ca trimiteri la prezentul regulament."

19. Potrivit capitolului V din anexa I la Regulamentul nr. 1/2005:

„1.1. Cerințele prevăzute de prezenta secțiune se aplică transportului de ecvidee domestice, cu excepția ecvideelor înregistrate, de animale domestice din speciile bovină, ovină, caprină și porcină, cu excepția transportului aerian.

1.2. Durata călătoriei pentru animalele din speciile prevăzute la punctul 1.1 nu depășește opt ore.

1.3. Durata maximă a călătoriei prevăzute la punctul 1.2 poate fi prelungită, dacă sunt îndeplinite cerințele suplimentare ale capitolului VI.

1.4. Intervalele de hrănire și adăpare, durata călătoriei și perioadele de repaus în cazul utilizării unor vehicule rutiere de transport care respectă cerințele de la punctul 1.3 se definesc după cum urmează:

(a) viței, mieii, iezii și mânjii neînțărcați, care încă au o alimentație pe bază de lapte, și purceii neînțărcați, după nouă ore de călătorie, trebuie să beneficieze de o perioadă suficientă de repaus, de cel puțin o oră, în special pentru a fi adăpați și, atunci când este necesar, hrăniți. După perioada de repaus, transportul poate fi reluat pentru alte nouă ore;

(b) porcii pot fi transportați pentru o perioadă de cel mult 24 de ore. În timpul călătoriei, aceștia trebuie să aibă acces continuu la apă;

(c) ecvideele domestice pot fi transportate pentru o perioadă de cel mult 24 de ore. În timpul călătoriei, acestea trebuie să fie adăpate și, atunci când este necesar, hrănite, la fiecare opt ore;

(d) toate celelalte animale din speciile prevăzute la punctul 1.1 trebuie să beneficieze, după 14 ore de călătorie, de o perioadă suficientă de repaus, de cel puțin o oră, în special pentru a fi adăpate și, atunci când este necesar, hrănite. După perioada de repaus, transportul poate fi reluat pentru alte 14 ore.

[…]

1.7. (a) Animalele nu trebuie transportate pe cale maritimă în cazul în care durata maximă a călătoriei depășește durata prevăzută la punctul 1.2, cu excepția cazului în care sunt îndeplinite condițiile prevăzute la punctele 1.3 și 1.4, mai puțin durata călătoriei și perioadele de repaus.

(b) în cazul transportului pe cale maritimă pe o rută regulată și directă între două puncte geografice din Comunitate, cu mijloace de transport încărcate pe nave fără descărcarea animalelor, acestea trebuie să se odihnească timp de 12 ore după descărcare în portul de destinație sau în imediata vecinătate a acestuia, cu excepția cazului în care durata călătoriei pe cale maritimă permite includerea călătoriei în programul general de la punctele 1.2-1.4.”

B — *Protecția animalelor în momentul sacrificării*

20. Directiva 93/119 reglementează protecția animalelor în momentul sacrificării.

21. Potrivit articolului 3 din Directiva 93/119:

„Animalele trebuie ferite de orice șoc, durere sau suferință în timpul circulației, adăpostirii, imobilizării, asomării, sacrificării sau uciderii.”

22. Potrivit articolului 5 alineatul (1) din Directiva 93/119:

„Solipezi[lor], rumegătoarel[lor], porci[lor], iepuri[lor] și păsăril[lor] de curte aduse în abatoare pentru sacrificare […]:

[…]

(d) li se produce sângerare în conformitate cu dispozițiile anexei D.”

23. Potrivit articolului 6 alineatul (1) din Directiva 93/119:

„(1) Instrumentele, mijloacele de imobilizare și alte echipamente și instalații utilizate pentru asomarea sau uciderea animalelor trebuie proiectate, construite, întreținute și utilizate astfel încât să se obțină o asomare sau ucidere rapidă și eficace, în conformitate cu dispozițiile prezentei directive. Autoritatea competentă verifică dacă instrumentele, mijloacele de imobilizare și celelalte echipamente utilizate pentru asomarea sau uciderea animalelor îndeplinesc principiile de mai sus și le verifică în mod regulat pentru a se asigura

că acestea sunt în bună stare de funcționare și permit atingerea obiectivelor menționate mai sus.”

24. Potrivit articolului 8 din Directiva 93/119:

„Verificările și controalele abatoarelor se realizează sub responsabilitatea autorității competente care are în permanență acces liber la toate zonele abatorului pentru a se asigura de respectarea dispozițiilor prezentei directive. Cu toate acestea, astfel de verificări și controale pot fi desfășurate simultan cu controalele desfășurate în alte scopuri.”

25. Anexa D la Directiva 93/119 conține norme mai precise privind sângerarea animalelor. Potrivit punctului 1 din anexa menționată:

„Pentru animalele care au fost asomate, sângerarea trebuie să înceapă cât mai curând posibil după șoc și trebuie astfel executată încât să producă o sângerare rapidă, abundentă și completă. În orice caz, sângerarea trebuie să aibă loc înainte ca animalul să-și recapete cunoștința.”

III — Procedura precontencioasă și acțiunea Comisiei

26. Începând din 1998, prin intermediul misiunilor efectuate în Republica Elenă, OAV a controlat eficacitatea punerii în aplicare a legislației comunitare în materia protecției animalelor, în special pe durata transportului și în momentul sacrificării acestora. În cursul perioadei cuprinse între anii 2002 și 2004, OAV a efectuat următoarele misiuni:

— misiunea nr. 8729/2002 din 18-20 noiembrie 2002;

— misiunea nr. 9002/2003 din 13-17 ianuarie 2003;

— misiunea nr. 9176/2003 din 21-25 iulie 2003;

— misiunea nr. 9211/2003 din 15-19 septembrie 2003;

— misiunea nr. 7273/2004 din 4-8 octombrie 2004.

27. La 13 iulie 2005, întrucât inspectorii OAV constataseră abateri în cursul mai multor misiuni în Republica Elenă, Comisia a adresat acesteia din urmă o scrisoare de punere în întârziere prin care a invitat-o să pună capăt neregulilor constatate. Republica Elenă a răspuns la scrisoarea de punere în întârziere la 20 septembrie 2005, iar în cadrul răspunsului său a contestat neîndeplinirea obligațiilor care i se imputau.

28. După un schimb de informații cu Republica Elenă și după misiunea nr. 8042/2006 care s-a derulat între 21 februarie și 1 martie 2006, Comisia a apreciat că Republica Elenă nu înlăturase încă încălcările imputate. Așadar, la 4 iulie 2006, Comisia a adresat Republicii Elene un aviz motivat pe care aceasta din urmă l-a primit la 5 iulie 2006; Republica Elenă a răspuns prin scrisoarea din 4 septembrie 2006, iar în cadrul răspunsului său a contestat afirmațiile Comisiei din avizul motivat. Apreciind, la expirarea termenului indicat în avizul motivat, și anume 5 septembrie 2006, acordat în scopul îndeplinirii obligațiilor, și după misiunea suplimentară nr. 8167/2006 care a avut loc între 4 și 15 septembrie 2006, că Republica Elenă nu își îndeplinise încă obligațiile, Comisia a introdus, la 11 septembrie 2007, o acțiune împotriva Republicii Elene.

29. În acțiunea menționată, Comisia solicită Curții să constate că:

1. prin faptul că nu a luat măsurile necesare:

— pentru ca orice transportator de animale să fie autorizat de autoritatea competentă și să facă obiectul unei înregistrări care să permită autorității competente să îl identifice rapid, în special în cazul nerespectării normelor privind bunăstarea animalelor în cursul transportului,

— pentru ca autoritățile competente să efectueze controalele obligatorii ale planurilor de drum/jurnalelor de călătorie,

— pentru a se amenaja instalații de odihnă pentru animale după debarcare, în porturi sau în apropierea acestora,

— pentru a se asigura realizarea efectivă de inspecții ale mijloacelor de transport și ale animalelor și

— pentru a se impune sancțiuni efective, proporționale și disuasive în cazul unor încălcări repetate și grave ale dispozițiilor referitoare la protecția animalelor în cursul transportului,

din anexa la aceeași directivă și, începând cu 5 ianuarie 2007, al articolului 5 alineatul (4), al articolului 6 alineatul (1), al articolului 13 alineatele (3) și (4), al articolului 15 alineatul (1), al articolelor 25 și 26 și al articolului 27 alineatul (1) din Regulamentul (CEE) nr. 1/2005 al Consiliului din 22 decembrie 2004 privind protecția animalelor în timpul transportului și al operațiunilor conexe și de modificare a Directivelor 64/432/CEE și 93/119/CE și a Regulamentului (CE) nr. 1255/97;

Republica Elenă nu și-a îndeplinit obligațiile care îi revin în temeiul articolului 5 secțiunea A punctul 1 litera (a) subpunctele (i) și (ii), al articolului 5 secțiunea A punctul 2 litera (b), al articolului 5 secțiunea A punctul 2 litera (d) subpunctul (i) prima liniuță, al articolelor 8 și 9 și al articolului 18 alineatul (2) din Directiva 91/628/CEE a Consiliului din 19 noiembrie 1991 privind protecția animalelor în cursul transportului și de modificare a Directivelor 90/425/CEE și 91/496/CEE, și al punctului [48] subpunctul 7 litera (b) [5] din capitolul VII

2. prin faptul că nu a luat măsurile necesare:

— pentru a asigura respectarea normelor de asomare a animalelor în momentul sacrificării și

— pentru a asigura efectuarea de inspecții și controale corespunzătoare ale abatoarelor,

5 — În concluzii și în întreaga sa motivare, Comisia invocă „punctul 7 litera (b)" din capitolul VII din anexa la Directiva 91/628, dar această referire nu este în întregime exactă, întrucât această dispoziție face parte din cuprinsul punctului 48 din această anexă, intitulat „Intervale de adăpare, hrănire și durate de călătorie și de odihnă". În consecință, este exactă trimiterea la „punctul [48] subpunctul 7 litera (b)" din capitolul VII din anexa la Directiva 91/628. Această modalitate de citare a anexei respective se regăsește și în jurisprudența Curții; a se vedea, de exemplu, Hotărârea din 23 noiembrie 2006, ZVK (C-300/05, Rec., p. I-11169, punctul 1), și Hotărârea din 9 octombrie 2008, Interboves (C-277/06, Rep., p. I-7433, punctul 1). În prezentele concluzii, în loc de trimiterea la „punctul 7 litera (b)", vom folosi, așadar, trimiterea mai exactă la „punctul 48 subpunctul 7 litera (b)" din capitolul VII din anexa la Directiva 91/628.

Republica Elenă nu și-a îndeplinit obligațiile care îi revin în temeiul articolului 3, al articolului 5 alineatul (1) litera (d), al articolului 6 alineatul (1) și al articolului 8 din Directiva 93/119/CE a Consiliului din 22 decembrie 1993 privind protecția animalelor în momentul sacrificării sau uciderii;

și să oblige Republica Elenă la plata cheltuielilor de judecată.

IV — Procedura în fața Curții

30. Acțiunea Comisiei a fost depusă la grefa Curții la 4 septembrie 2007; memoriul în apărare a fost depus la 26 noiembrie 2007. Comisia a depus memoriul său în replică, pe care grefa Curții l-a primit la 7 februarie 2008; guvernul elen a depus memoriul său în duplică, pe care Curtea l-a primit la 20 martie 2008. În cadrul ședinței din 22 ianuarie 2009, Comisia și guvernul elen au prezentat observații orale și au răspuns la întrebările Curții.

V — Aprecierea avocatului general

A — *Introducere*

31. Prezenta cauză este importantă în raport cu obiectivul de a se asigura la scară comunitară o protecție adecvată a animalelor în timpul transportului și în momentul sacrificării [6]. O reglementare adecvată a acestui domeniu și respectarea legislației în materie sunt importante pentru a se evita să fie provocate suferințe inutile animalelor. În același timp, un comportament în conformitate cu această legislație contribuie la prevenirea apariției bolilor [7] care ar putea surveni din cauza neregulilor comise în timpul transportului sau în momentul sacrificării și, prin aceasta, se protejează în mod indirect să-

6 — Protecția animalelor în cursul transportului și în momentul sacrificării în cadrul dreptului comunitar constituie reflectarea efortului general desfășurat de Comunitate pentru protecția și bunăstarea animalelor. Astfel, din cuprinsul Protocolului 33 privind protecția și bunăstarea animalelor, care, în temeiul Tratatului de la Amsterdam, a fost anexat Tratatului de instituire a Comunității Europene, rezultă că, „dorind să asigure o protecție mai mare și o mai bună respectare a bunăstării animalelor ca ființe sensibile", statele membre au convenit asupra dispozițiilor următoare care sunt anexate la Tratatul CE: „În cazul în care formulează și pun în aplicare politica comunitară din domeniul agriculturii, transporturilor, pieței interne și cercetării, Comunitatea și statele membre țin seama de toate cerințele bunăstării animalelor și respectă actele cu putere de lege și normele administrative, precum și obiceiurile statelor membre în privința riturilor religioase, a tradițiilor culturale și a patrimoniilor regionale". Adăugăm că, în contextul eforturilor desfășurate pentru protecția animalelor, Comunitatea a aderat de asemenea la Convenția europeană privind protecția animalelor în timpul transportului internațional care a fost adoptată în cadrul Consiliului Europei. Comunitatea a aderat la această convenție prin Decizia Consiliului din 21 iunie 2004 privind semnarea Convenției europene privind protecția animalelor în timpul transportului internațional (revizuită) (2004/544/CE) (JO L 241, p. 21, Ediție specială, 03/vol. 59, p. 64).

7 — Wilkins, D. B. (ed.), *Animal Welfare in Europe. European Legislation and Concerns*, Kluwer Law International, Londra, Haga, Boston, 1997, p. 4, arată că transportul animalelor vii dintr-un stat membru în altul influențează propagarea bolilor în interiorul Comunității.

nătatea persoanelor care vor consuma carnea acestor animale. În ultimii ani, domeniul protecției animalelor în general a făcut obiectul unei largi dezbateri publice în cadrul Comunității [8], pe baza căreia Comisia a elaborat un plan de acțiune pentru protecția și bunăstarea animalelor, în care sunt prevăzute orientări privind dezvoltarea viitoare a legislației comunitare în materie [9]. Comunitatea depune, așadar, în permanență eforturi în vederea ameliorării protecției animalelor [10].

32. Prin prezenta acțiune, Comisia solicită Curții să constate că Republica Elenă nu și-a îndeplinit obligațiile care îi revin în temeiul legislației comunitare în domeniul protecției animalelor în cursul transportului și al protecției animalelor în momentul sacrificării, mai exact în temeiul Directivei 91/628, al Regulamentului nr. 1/2005 și al Directivei 93/119. În această privință, Comisia nu invocă o transpunere cu întârziere sau incorectă a directivelor comunitare, ci o neîndeplinire în fapt a obligațiilor care rezultă din această legislație. Într-adevăr, potrivit unei jurisprudențe constante a Curții, chiar dacă reglementarea națională aplicabilă este compatibilă cu dreptul comunitar, o neîndeplinire a obligațiilor poate decurge, conform dreptului comunitar, și din existența unei practici administrative [11]. În această situație, Comisia trebuie să demonstreze că o astfel de practică administrativă prezintă un anumit grad de continuitate și de generalitate [12]. În cazul în care Comisia a furnizat suficiente elemente care relevă că autoritățile unui stat membru au dezvoltat o practică repetată și persistentă care este contrară dreptului comunitar, sarcina de a contesta în mod temeinic și detaliat datele astfel prezentate și consecințele care decurg din acestea revine statului respectiv [13].

8 — În această privință, trebuie să se adauge că se vorbește de asemenea frecvent, în cadrul acestei dezbateri publice, despre „drepturile animalelor” și nu numai despre protecția animalelor. A se vedea în acest sens Brooman, S., Legge, D., „Animal transportation”, *New Law Journal Practitioner*, nr. 6706/1995, p. 1131.

9 — A se vedea Comunicarea Comisiei către Parlamentul European și Consiliu privind un Plan de acțiune comunitar pentru protecția și bunăstarea animalelor 2006-2010, COM/2006/0013 final. În cadrul domeniilor principale de acțiune, planul de acțiune evidențiază din ce în ce mai mult necesitatea de a actualiza normele minime existente în domeniul protecției și bunăstării animalelor, susținând în același timp inițiativele internaționale de sensibilizare și de creare a unui consens mai larg cu privire la aspectele legate de bunăstarea animală.

10 — În acest sens, în doctrină, de exemplu, Marguenaud, J.-P., „Arrêt «Danske Svineproducenter»: la protection communautaire des animaux transportés”, *Journal de droit européen*, nr. 151/2008, p. 206. În mod similar, Nentwich, M., „Die Bedeutung des EG-Rechts für den Tierschutz”, în Harrer, F., Graf, G. (ed.), *Tierschutz und Recht*, Orac, Viena, 1994, p. 87, arată că Comunitatea este foarte activă în domeniul protecției animalelor, adoptând numeroase dispoziții. Caspar, J., *Zur Stellung des Tieres im Gemeinschaftsrecht*, Nomos, Baden-Baden, 2001, p. 89, arată că dreptul comunitar reglementează aspecte esențiale privind protecția animalelor. Bowles, D., Fisher, C., „Trade Liberalisation in Agriculture: The Likely Implications for European Farm Animal Welfare”, în Bilal, S., Pezaros, P. (ed.), *Negotiating the Future of Agricultural Policies: Agricultural Trade and the Millenium WTO Round*, Kluwer Law International, Haga, 2000, p. 202, subliniază că normele de protecție a animalelor în Uniunea Europeană sunt, de regulă, superioare normelor din țările concurente.

11 — A se vedea, de exemplu, Hotărârea din 29 aprilie 2004, Comisia/Germania (C-387/99, Rec., p. I-3751, punctul 42), Hotărârea din 26 aprilie 2005, Comisia/Irlanda (C-494/01, Rec., p. I-3331, punctul 28), Hotărârea din 12 mai 2005, Comisia/Italia (C-278/03, Rec., p. I-3747, punctul 13), și Hotărârea din 27 aprilie 2006, Comisia/Germania (C-441/02, Rec., p. I-3449, punctul 47). În doctrină, a se vedea, de exemplu, Lenaerts, K., Arts, D., Maselis, I., și Bray, R., *Procedural Law of the European Union*, ediția a doua, Sweet & Maxwell, Londra, 2006, p. 132, punctul 5-008, Karpenstein, P., și Karpenstein, U., în Grabitz, E., Hilf, M., și Nettesheim, M. (ed.), *Das Recht der Europäischen Union*, Beck, München, 2008, comentariul articolului 226, punctul 25.

12 — A se vedea, de exemplu, Hotărârea Comisia/Germania, citată la nota de subsol 11, punctul 42, Hotărârea Comisia/Irlanda, punctul 28, Hotărârea din 12 mai 2005, Comisia/Belgia (C-287/03, Rec., p. I-3761, punctul 29), Hotărârea Comisia/Germania (C-441/02), citată la nota de subsol 11, punctul 50, și Hotărârea din 26 aprilie 2007, Comisia/Italia (C-135/05, Rep., p. I-3475, punctul 21).

13 — A se vedea, de exemplu, Hotărârea Comisia/Irlanda, citată la nota de subsol 11, punctele 46 și 47, și Hotărârea Comisia/Italia, citată la nota de subsol 12, punctul 32.

B — *Analiza motivelor acțiunii referitoare la protecția animalelor în timpul transportului*

1. Observație preliminară privind admisibilitatea

33. În ceea ce privește motivele acțiunii referitoare la protecția animalelor în cursul transportului, Comisia invocă o încălcare a Directivei 91/628 și a Regulamentului nr. 1/2005 care a înlocuit și a abrogat această directivă începând cu 5 ianuarie 2007 [14]. Cu privire la acest ultim aspect, trebuie să se sublinieze că Regulamentul nr. 1/2005 a înlocuit și a abrogat Directiva 91/628 numai la expirarea unui termen de două luni de la primirea avizului motivat, termen în care statul membru trebuia să își îndeplinească obligațiile. Astfel, Republica Elenă a primit avizul motivat al Comisiei la 5 iulie 2006, astfel încât termenul de două luni, stabilit în avizul motivat, care era acordat pentru a-și îndeplini obligațiile a expirat la 5 septembrie 2006 [15]. Regulamentul nr. 1/2005 a intrat în vigoare la 5 ianuarie 2007, în timp ce Comisia a introdus acțiunea sa la 11 septembrie 2007.

34. Astfel cum rezultă dintr-o jurisprudență constantă, existența unei neîndepliniri a obligațiilor în cadrul unei acțiuni introduse în temeiul articolului 226 CE trebuie apreciată în raport cu legislația comunitară în vigoare la momentul expirării termenului acordat de Comisie statului membru în cauză pentru a se conforma avizului motivat [16].

35. Deși concluziile cuprinse în cererea introductivă nu pot fi extinse, în principiu, dincolo de neîndeplinirea obligațiilor invocată în dispozitivul avizului motivat și în scrisoarea de punere în întârziere a Comisiei, nu este mai puțin adevărat că aceasta poate solicita constatarea unei neîndepliniri a obligațiilor cuprinse în versiunea inițială a unui act comunitar modificat sau abrogat ulterior, care au fost menținute prin dispozițiile unui nou act comunitar [17]. În schimb, obiectul litigiului nu poate fi extins la obligații rezultate din noi dispoziții care nu au echivalent în

14 — A se vedea articolul 33 din Regulamentul nr. 1/2005, care prevede în special că Directiva 91/628/CEE se abrogă de la data de 5 ianuarie 2007 și că trimiterile la directiva abrogată se interpretează ca trimiteri la Regulamentul nr. 1/2005.

15 — A se vedea punctul 6 din memoriul în replică al Comisiei, în care aceasta indică exact când a expirat termenul stabilit în avizul motivat pentru îndeplinirea obligațiilor. La punctul 11 din memoriul său în replică, aceasta explică, de asemenea, că punctul 39 din cererea sa introductivă conține o indicație eronată potrivit căreia termenul stabilit în avizul motivat pentru îndeplinirea obligațiilor a expirat în noiembrie 2006.

16 — A se vedea Hotărârea din 10 septembrie 1996, Comisia/Germania (C-61/94, Rec., p. I-3989, punctul 42), Hotărârea din 9 noiembrie 1999, Comisia/Italia (C-365/97, Rec., p. I-7773, punctul 32), Hotărârea din 5 octombrie 2006, Comisia/Belgia (C-377/03, Rec., p. I-9733, punctul 33). În doctrină, a se vedea, de exemplu, Lenaerts, K., Arts, D., Maselis, I., și Bray, R., *Procedural Law of the European Union*, citat la nota de subsol 11, p. 159, punctul 5-052, Rideau, J., Picod, F., *Code des procédures juridictionnelles de l'Union européenne*, ediția a doua, Litec, Paris, 2002, p. 175, Karpenstein, P., și Karpenstein, U., în Grabitz, E., Hilf, M., și Nettesheim, M. (ed.), *Das Recht der Europäischen Union*, citat la nota de subsol 11, comentariul articolului 226, punctul 17.

17 — A se vedea Hotărârea Comisia/Italia, citată la nota de subsol 16, punctul 36, Hotărârea din 12 iunie 2003, Comisia/Italia (C-363/00, Rec., p. I-5767, punctul 22), Hotărârea Comisia/Belgia, citată la nota de subsol 16, punctul 34. A se vedea de asemenea concluziile noastre prezentate la 11 iunie 2008 în cauza Comisia/Italia (C-275/07, punctul 73). În doctrină, a se vedea, de exemplu, Lenaerts, K., Arts, D., Maselis, I., și Bray, R., *Procedural Law of the European Union*, citat la nota de subsol 11, p. 158, punctul 5-048.

versiunea inițială a actului în cauză, întrucât aceasta ar constitui o încălcare a normelor fundamentale de procedură aplicabile în cadrul constatării neîndeplinirii obligațiilor [18].

2. Motivul referitor la identificarea și autorizarea transportatorilor

a) Argumentele părților

37. Pe baza constatărilor efectuate de OAV în cadrul misiunilor nr. 7273/2004 și nr. 8042/2006, *Comisia* apreciază că guvernul elen nu a adoptat măsurile necesare pentru a se asigura ca fiecare transportator să fie titularul unei autorizații corespunzătoare pentru transportul animalelor și să facă obiectul unei înregistrări corespunzătoare care să permită autorității competente să identifice rapid dacă un anumit transportator îndeplinește cerințele privind protecția animalelor în cursul transportului. Comisia invocă faptul că, prin aceasta, Republica Elenă nu și-a îndeplinit obligațiile care îi revin în temeiul articolului 5 secțiunea A punctul 1 litera (a) subpunctele (i) și (ii), al articolului 5 secțiunea A punctul 2 litera (b) din Directiva 91/628, precum și în temeiul articolului 6 alineatul (1) și al articolului 13 alineatele (3) și (4) din Regulamentul nr. 1/2005.

36. Așadar, din jurisprudență rezultă că, în speță, criteriul de apreciere a admisibilității motivelor unei acțiuni care sunt întemeiate pe o legislație intrată recent în vigoare nu este un criteriu formal, ci un criteriu material. Dacă un nou act juridic care a intrat în vigoare după expirarea termenului indicat în avizul motivat și înainte de introducerea acțiunii cuprinde aceleași obligații materiale ca actul juridic care a fost înlocuit recent, motivele acțiunii întemeiate pe acest nou act juridic nu sunt admisibile decât dacă acesta din urmă impune statului membru aceleași obligații ca actul juridic în vigoare anterior. În consecință, trebuie să se verifice, în prezenta cauză, dacă obligațiile care decurg din dispozițiile Directivei 91/628 și pe care Comisia le invocă în cererea sa introductivă au echivalent în dispozițiile Regulamentului nr. 1/2005. Pentru o mai mare claritate a prezentelor concluzii, vom aprecia în cadrul fiecărui motiv specific al acțiunii Comisiei dacă este admisibilă invocarea dispozițiilor speciale ale Regulamentului nr. 1/2005.

38. Comisia subliniază că, în cadrul misiunii nr. 7273/2004 (punctele 5.3. și 6.3. din raportul de misiune), inspectorii OAV au constatat că anumiți transportatori nu dispuneau de autorizație sau că autorizația care le fusese acordată expirase. În cadrul misiunii nr. 8042/2006 (punctele 5.3. și 6.3. din raportul de misiune), s-a constatat că, deși existau unele ameliorări, normele referitoare

18 — A se vedea Hotărârea Comisia/Italia (C-363/00), citată la nota de subsol 17, punctul 22, Hotărârea Comisia/Belgia (C-377/03), citată la nota de subsol 16, punctul 34. A se vedea de asemenea concluziile prezentate în cauza Comisia/Italia, citate la nota de subsol 17, punctul 73.

la autorizații și la identificarea transportatorilor nu fuseseră suficient respectate. Comisia subliniază că, deși există liste de transportatori, acestea nu au fost întotdeauna actualizate.

39. În memoriul său în apărare, *guvernul elen* susține că identificarea unei singure autorizații nevalabile în cadrul misiunii nr. 7273/2004 este un caz izolat care nu dovedește neîndeplinirea obligațiilor în temeiul dreptului comunitar; în plus, autoritățile naționale competente identificaseră deja această autorizație nevalabilă. Guvernul elen subliniază de asemenea că a luat măsuri care urmăresc să garanteze respectarea legislației comunitare. Acesta susține că a informat autoritățile competente din unele departamente elene cu privire la recomandările făcute de inspectorii OAV și că a organizat seminarii pentru transportatori și pentru medicii veterinari, ceea ce demonstrează, în opinia sa, că autoritățile elene se asigură în permanență că aplică în mod corect legislația comunitară.

40. În această privință, în memoriul său în replică, *Comisia* susține că organizarea unor astfel de seminarii constituie cu siguranță o măsură pozitivă, dar că aceasta nu poate înlocui în niciun caz măsurile oficiale pe care ar trebui să le adopte autoritățile naționale competente cu privire la autorizațiile transportatorilor.

b) Admisibilitate

41. În cadrul motivului referitor la identificarea și autorizarea transportatorilor, Comisia invocă o încălcare a articolului 5 secțiunea A punctul 1 litera (a) subpunctele (i) și (ii) din Directiva 91/628. Aceasta susține, în cererea sa introductivă, că articolul 6 alineatul (1) și articolul 13 alineatele (3) și (4) din Regulamentul nr. 1/2005 conțin o obligație identică. Vom verifica, așadar, în continuare, temeinicia acestui argument al Comisiei.

i) Identificarea transportatorilor

42. Articolul 5 secțiunea A punctul 1 litera (a) subpunctul (i) din Directiva 91/628 prevede că fiecare transportator trebuie să fi făcut obiectul unei înregistrări, astfel încât autoritatea competentă să îl poată identifica imediat în cazul nerespectării cerințelor directivei menționate. Potrivit Comisiei, alineatele (3) și (4) ale articolului 13 din Regulamentul nr. 1/2005 sunt echivalente cu acest articol. Articolul 13 alineatul (3) din Regulamentul nr. 1/2005 prevede că autoritatea competentă înregistrează autorizațiile [19] astfel încât să poată identifica rapid transportatorii, în special în cazul nerespectării cerințelor prezentului regulament. În opinia noastră, se poate constata că obligația enunțată la articolul 13 alineatul (3) din Regulamentul

19 — În plus, articolul 13 alineatul (3) din Regulamentul nr. 1/2005 prevede și mai exact că este vorba de autorizațiile prevăzute la articolul 10 alineatul (1) sau la articolul 11 alineatul (1) din regulamentul menționat. Articolul 10 alineatul (1) din același regulament prevede cerințe de autorizare a transportatorilor, în timp ce articolul 11 alineatul (1) prevede cerințe pentru autorizațiile de transport pentru călătorii de lungă durată.

nr. 1/2005 este identică cu cea enunțată la articolul 5 secțiunea A punctul 1 litera (a) subpunctul (i) din Directiva 91/628. Obligația care decurge din aceste două articole are în vedere ținerea unui registru al transportatorilor care să permită identificarea rapidă a unui transportator atunci când nu respectă cerințele impuse de directivă sau de regulament. În consecință, în opinia noastră, este admisibil ca, în cererea sa introductivă, Comisia să invoce articolul 13 alineatul (3) din Regulamentul nr. 1/2005.

43. În opinia noastră, trebuie să se rețină o constatare diferită cu privire la articolul 13 alineatul (4) din Regulamentul nr. 1/2005. Din articolul menționat, rezultă obligația autorității competente de a înregistra autorizațiile într-o bază de date electronică [20]. Este o obligație nouă care nu este prevăzută în Directiva 91/628. În consecință, apreciem că invocarea de către Comisie a articolului 13 alineatul (4) din Regulamentul nr. 1/2005 este inadmisibilă.

20 — Articolul 13 alineatul (4) din Regulamentul nr. 1/2005 mai prevede că numele și numărul autorizației transportatorului sunt puse la dispoziția publicului în perioada de valabilitate a autorizației; accesul public la alte date privind autorizațiile transportatorilor este acordat de statele membre în conformitate cu normele comunitare și naționale privind protejarea vieții private; baza de date cuprinde, de asemenea, deciziile notificate în conformitate cu articolul 26 alineatul (4) litera (c) și alineatul (6).

ii) Autorizațiile transportatorilor

44. Din articolul 5 secțiunea A punctul 1 litera (a) subpunctul (ii) din Directiva 91/628 rezultă că fiecare transportator trebuie să fie titularul unei autorizații acordate de autoritatea competentă din statul membru în care își are sediul sau, în cazul unei întreprinderi cu sediul într-o țară terță, de către autoritatea competentă dintr-un stat membru al Uniunii Europene, cu condiția existenței unui angajament scris al responsabilului întreprinderii de transport privind respectarea cerințelor în materie de legislație veterinară comunitară în vigoare. Comisia consideră că un echivalent al acestui articol este articolul 6 alineatul (1) din Regulamentul nr. 1/2005, din care rezultă că sunt abilitate să acționeze în calitate de transportatori numai persoanele titulare ale unei autorizații eliberate de autoritatea competentă în conformitate cu articolul 10 alineatul (1) sau, în cazul călătoriilor de lungă durată, cu articolul 11 alineatul (1) din Regulamentul nr. 1/2005 și că, în timpul transportului animalelor, autorității competente i se pune la dispoziție o copie a autorizației.

45. Desigur, din aceste două articole – articolul 5 secțiunea A punctul 1 litera (a) subpunctul (ii) din Directiva 91/628 și articolul 6 alineatul (1) din Regulamentul nr. 1/2005 – rezultă obligația fiecărui transportator de a fi titularul unei autorizații

eliberate de autoritatea competentă. Însă trebuie să se țină cont de faptul că, pe lângă cerința prevăzută la articolul 6 alineatul (1) ca fiecare transportator să fie titularul unei autorizații, Regulamentul nr. 1/2005 prevede că această autorizație trebuie să fie eliberată în conformitate cu articolul 10 alineatul (1) sau în conformitate cu articolul 11 alineatul (1) din regulamentul menționat. Articolul 10 alineatul (1) din Regulamentul nr. 1/2005 definește cerințele de autorizare a transportatorilor [21], în timp ce articolul 11 alineatul (1) definește cerințele pentru autorizațiile de transport pentru călătorii de lungă durată [22]. Trebuie să se constate că Directiva 91/628 nu conține cerințe exacte similare privind autorizațiile pentru transportatori. Întrucât obligațiile care decurg din Regulamentul nr. 1/2005 sunt mai exacte decât cele care decurg din Directiva 91/628, Comisia nu poate, în opinia noastră, să invoce în cererea sa introductivă articolul 6 alineatul (1) din Regulamentul nr. 1/2005. În consecință, apreciem că invocarea de către Comisie, în cererea sa introductivă, a articolului 6 alineatul (1) din Regulamentul nr. 1/2005 este inadmisibilă.

c) Apreciere juridică

46. Cu privire la repartizarea sarcinii probei, Comisia trebuie, în cadrul unei proceduri inițiate în temeiul articolului 226 CE, să probeze existența neîndeplinirii obligațiilor de către un stat membru [23]. Pe de altă parte, sarcina de a contesta în mod temeinic și detaliat datele astfel prezentate și consecințele care decurg din acestea revine statului membru pârât [24]. În susținerea motivului referitor la identificarea și autorizarea transportatorilor, Comisia invocă constatările efectuate de OAV în cadrul misiunilor nr. 7273/2004 (punctele 5.3. și 6.3. din raportul de misiune) și nr. 8042/2006 (punctele 5.3. și 6.3. din raportul de misiune) și, în consecință, trebuie să se verifice dacă faptele pe care le-a constatat OAV în cadrul acestor două misiuni și pe care le invocă Comisia în cererea sa introductivă dovedesc temeinicia acestui motiv.

21 — Articolul 10 alineatul (1) din Regulamentul nr. 1/2005 prevede că autoritatea competentă acordă autorizații transportatorilor dacă sunt îndeplinite următoarele condiții: solicitanții să fie stabiliți sau, în cazul solicitanților stabiliți într-o țară terță, să fie reprezentați în statul membru în care solicită autorizația; solicitanții au demonstrat că dispun de personal, echipamente și proceduri operaționale suficiente și corespunzătoare, care le permit să respecte prezentul regulament, inclusiv, după caz, ghidurile de bună practică; solicitanții sau reprezentanții acestora nu au fost înregistrați pentru încălcări grave ale legislației comunitare și/sau ale legislației naționale privind protecția animalelor în ultimii trei ani anteriori datei la care solicită autorizarea, cu excepția cazului în care solicitantul demonstrează autorității competente că a luat toate măsurile necesare pentru a evita alte încălcări.

22 — Articolul 11 alineatul (1) din Regulamentul nr. 1/2005 prevede că autoritatea competentă eliberează autorizații transportatorilor dacă aceștia respectă dispozițiile articolului 10 alineatul (1) și dacă depun certificate valabile de competență profesională pentru conducători și însoțitori, certificate valabile de autorizare pentru toate mijloacele de transport rutier care urmează să fie utilizate pentru călătorii de lungă durată, detalii privind procedurile care le permit transportatorilor să urmărească și să înregistreze circulația vehiculelor rutiere aflate sub responsabilitatea lor și să contacteze conducătorii respectivi în orice moment în timpul călătoriilor de lungă durată, precum și planuri de urgență pentru situații de urgență.

23 — A se vedea, de exemplu, Hotărârea din 23 octombrie 1997, Comisia/Țările de Jos (C-157/94, Rec., p. I-5699, punctul 59), Hotărârea din 15 martie 2001, Comisia/Franța (C-147/00, Rec., p. I-2387, punctul 27), Hotărârea Comisia/Irlanda, citată la nota de subsol 11, punctul 41, Hotărârea din 18 iulie 2007, Comisia/Germania (C-490/04, Rep., p. I-6095, punctul 48), și Hotărârea din 22 decembrie 2008, Comisia/Spania (C-189/07, punctul 82).
În doctrina privind sarcina probei care revine Comisiei, a se vedea, de exemplu, Cremer, W., în Calliess, C., Ruffert, M. (ed.), *EUV/EGV. Das Verfassungsrecht der Europäischen Union mit Europäischer Grundrechtecharta. Kommentar*, ediția a treia, Beck, München, 2007, p. 1991, punctul 33, care arată că o acțiune este întemeiată dacă faptele invocate de Comisie sunt exacte și dacă din aceste fapte rezultă o încălcare a dreptului comunitar care trebuie imputată statului membru pârât; este de competența Comisiei să dovedească existența acestor fapte. Eberhard, G., Riedl, E., în Mayer, H. (ed.), *Kommentar zu EU- und EG-Vertrag*, Manz, Viena, 2005, comentariul privind articolul 226, punctul 76, arată că, potrivit unei jurisprudențe constante, Comisiei îi revine sarcina probei pentru aspectele referitoare la încălcări ale dreptului comunitar.

24 — În această privință, a se vedea, de exemplu, Hotărârea din 22 septembrie 1988, Comisia/Grecia (272/86, Rec., p. 4875, punctul 21), Hotărârea din 18 iulie 2006, Comisia/Italia (C-119/04, Rec., p. I-6885, punctul 41), Hotărârea din 14 iunie 2007, Comisia/Italia (C-82/06, Rep., p. I-83, punctul 35); a se vedea de asemenea punctul 35 din concluziile noastre prezentate la 13 decembrie 2007 în cauza Comisia/Portugalia (Hotărârea Curții din 10 aprilie 2008, C-265/06, Rep., p. I-2245).

i) Identificarea transportatorilor

47. Din cuprinsul punctului 5.3. din raportul de misiune nr. 8042/2006 rezultă că Ministerul Dezvoltării Rurale și Alimentației elen a impus autorităților locale competente să îi trimită lista de transportatori titulari ai unei autorizații [25]. În raport se indică faptul că lista cu toți transportatorii, care exista la momentul procedurii de reexaminare, era disponibilă la nivel ministerial. Din raport rezultă de asemenea că listele erau disponibile la toate autoritățile locale competente care au făcut obiectul unei vizite.

48. La punctul 5.3. din raportul de misiune nr. 8042/2006 se indică de asemenea că informațiile referitoare la suprafața de încărcare în vehicule, pe care le solicitase Ministerul Dezvoltării Rurale și Alimentației, nu fuseseră puse la dispoziție pentru toți transportatorii; în departamentul Serres, aceste informații nu existau pentru niciun transportator, în departamentul Kilkis, acestea existau pentru o treime din transportatori, iar în departamentul Messinia, acestea nu existau pentru niciunul dintre cei doi importatori principali de bovine.

25 — De la acest punct din raportul pe care Ministerul Dezvoltării Rurale și Alimentației elen l-a cerut autorităților locale competente rezultă de asemenea că acestea trebuie să îi trimită listele menționate înainte de 20 iunie 2005. Dar continuarea acestui raport, în care se indică faptul că aceste liste erau disponibile, nu permite să se stabilească dacă autoritățile locale competente s-au achitat sau nu s-au achitat de această obligație.

49. Or, la punctul 6.3. din raportul de misiune nr. 8042/2006 se arată că măsurile propuse de Ministerul Dezvoltării Rurale și Alimentației au fost puse în aplicare în mod limitat și incomplet. Este adevărat că listele de transportatori erau disponibile, dar nu erau întotdeauna actualizate și nu cuprindeau toate informațiile, precum cele referitoare la suprafața de încărcare sau cele privind angajamentul scris al unei persoane de a respecta cerințele impuse de Directiva 91/628.

50. În opinia noastră, faptele care rezultă din cuprinsul punctelor 5.3. și 6.3. din raportul de misiune nr. 8042/2006 nu sunt suficiente, din mai multe motive, pentru a demonstra că Republica Elenă a încălcat obligația de a asigura posibilitatea unei identificări rapide a transportatorilor.

51. În primul rând, din faptele menționate anterior rezultă că listele de transportatori erau disponibile atât la nivelul Ministerului Dezvoltării Rurale și Alimentației, cât și la toate autoritățile locale competente vizitate de inspectorii OAV.

52. În al doilea rând, în ceea ce privește afirmațiile Comisiei potrivit cărora listele de transportatori nu sunt actualizate, trebuie să

se arate, astfel cum susține guvernul elen în memoriile sale în răspuns [26] și în duplică [27], că acestea sunt foarte inexacte. Comisia se întemeiază pe afirmațiile generale prevăzute, de exemplu, la punctul 6.3. din raportul de misiune nr. 8042/2006, potrivit cărora listele de transportatori „nu erau întotdeauna actualizate" și „nu conțineau toate informațiile", fără a menționa în mod concret și exact numărul de liste neactualizate din listele examinate [28].

53. În al treilea rând, în ceea ce privește afirmația potrivit căreia listele de transportatori sunt incomplete întrucât nu conțin informații referitoare la suprafața de încărcare, trebuie să se arate că obligația de a garanta aceste informații în contextul înregistrării transportatorilor nu rezultă din Directiva 91/628 și din Regulamentul nr. 1/2005. Angajamentul scris al persoanei responsabile din întreprinderea de transport potrivit căruia aceasta va respecta cerințele legislației veterinare comunitare în vigoare este necesar, în conformitate cu articolul 5 secțiunea A punctul 1 litera (a) subpunctul (ii) din Directiva 91/628, numai în scopul de a elibera autorizația pe care autoritatea competentă a unui stat membru al Uniunii o acordă întreprinderii stabilite într-un stat terț; nicăieri în acest articol nu figurează obligația de a anexa acest angajament scris la lista de transportatori. Regulamentul nr. 1/2005 nu cuprinde, de asemenea, nicio dispoziție specială cu privire la obligația de a garanta informațiile referitoare la suprafața de încărcare.

54. În al patrulea rând, în cazul în care Comisia susține că încălcarea dreptului comunitar rezultă dintr-o practică administrativă, aceasta trebuie să demonstreze că o astfel de practică prezintă un anumit grad de continuitate și de generalitate [29]. Așadar, Comisia trebuie să probeze că autoritățile statului membru au dezvoltat o practică constantă și persistentă care contravine dreptului comunitar. Or, în prezenta cauză, nu rezultă din probele prezentate că există o practică constantă și persistentă; probele prezentate de Comisie se referă numai la constatările făcute în 2006, și nu la constatări care privesc un interval de timp mai lung în cursul căruia s-ar fi dezvoltat o practică constantă.

55. În consecință, apreciem că partea din motiv referitoare la identificarea transportatorilor, în cadrul căreia Comisia susține că Republica Elenă nu și-a îndeplinit obligațiile care îi revin în temeiul articolului 5 secțiunea A punctul 1 litera (a) subpunctul (i) din Directiva 91/628 și în temeiul articolului 13

26 — A se vedea punctul 8 din memoriul în apărare al guvernului elen față de cererea introductivă a Comisiei.

27 — A se vedea punctul 8 din memoriul în duplică al guvernului elen.

28 — În această privință, trebuie să se menționeze că, atunci când Curtea a constatat o neîndeplinire a obligațiilor în temeiul dreptului comunitar ca urmare a unei practici administrative dintr-un anumit stat membru, aceasta s-a întemeiat pe date foarte concrete referitoare, în practică, la un număr de cazuri în care dispozițiile comunitare nu fuseseră respectate; a se vedea, de exemplu, Hotărârea din 6 octombrie 2005, Comisia/Grecia (C-502/03, punctul 8), și Hotărârea din 29 martie 2007, Comisia/Franța (C-423/05, Rep., p. I-47, punctul 21).

29 — A se vedea în acest sens Hotărârea din 29 aprilie 2004, Comisia/Germania, citată la nota de subsol 11, punctul 42, Hotărârea Comisia/Irlanda, punctul 28, Hotărârea Comisia/Belgia, citată la nota de subsol 12, punctul 29, Hotărârea Comisia/Germania din 27 aprilie 2006, citată la nota de subsol 11, punctul 50, și Hotărârea Comisia/Italia, citată la nota de subsol 12, punctul 21.

alineatul (3) din Regulamentul nr. 1/2005, trebuie respinsă ca neîntemeiată.

ii) Autorizațiile transportatorilor

56. Conform punctului 5.3. din raportul de misiune nr. 7273/2004, autoritățile competente au identificat, în 2004, transportatori fără autorizații sau care dețineau o autorizație care expirase. Rezultă, conform punctului 6.3. din raportul de misiune nr. 7273/2004, că fuseseră înregistrate anumite progrese, garantându-se că exportatorii dețin autorizații, dar legislația care ar perfecționa acest sistem nu a fost adoptată, astfel cum s-a prevăzut inițial. La acest punct al raportului s-a arătat de asemenea că cerința de a controla durata călătoriei pentru transporturile pe distanță lungă nu a fost respectată în trei dintre cele patru departamente verificate.

57. Conform punctului 5.3. din raportul de misiune nr. 8042/2006, Ministerul Dezvoltării Rurale și Alimentației elen, în scopul de a îmbunătăți sistemul de autorizare, a impus autorităților locale competente să îi notifice în scris pe toți transportatorii cu privire la faptul că erau răspunzători să își reînnoiască autorizația, că trebuiau să adreseze cererea în acest sens cu o lună înainte de expirarea autorizației care le fusese acordată și că trebuiau să comunice toate modificările referitoare la conducători și la vehicule. În raport se consemnează că 49 din 54 de autorități locale competente au răspuns că transportatorii fuseseră informați cu privire la obligațiile lor; autoritățile competente din toate departamentele vizitate de către inspectorii OAV au comunicat, la rândul lor, notificările. Din acest punct din raportul de misiune rezultă de asemenea că, în departamentul Laconia, s-a transmis o nouă solicitare cu titlu general de reînnoire a autorizației fiecărui transportator a cărui autorizație expirase i s-a transmis, fără ca aceste noi solicitări să fie transmise cu titlu individual anumitor transportatori.

58. La punctul 5.3. din raportul de misiune nr. 8042/2006 se arată de asemenea că Ministerul Dezvoltării Rurale și Alimentației elen nu a fost informat cu privire la nicio încălcare a obligațiilor referitoare la autorizațiile transportatorilor. În departamentul Laconia, s-a eliberat o autorizație unui transportator, în pofida faptului că acesta nu a prezentat un angajament scris în sensul articolului 5 secțiunea A punctul 1 litera (a) subpunctul (ii) din Directiva 91/628; reprezentanții autorităților locale competente au arătat că anumiți transportatori din țări terțe dețineau autorizații nevalabile, dar că aceste autorizații nu fuseseră eliberate de autoritățile elene competente.

59. Din cuprinsul punctului 6.3. din raportul de misiune nr. 8042/2006 rezultă că măsurile pe care le-a propus Ministerul Dezvoltării Rurale și Alimentației elen au fost puse în aplicare în mod limitat și incomplet. Se consemnează de asemenea că acest minister nu a luat măsuri ca transportatorii din țări terțe să dețină o autorizație valabilă în sensul articolului 5 secțiunea A punctul 1 litera (a) subpunctul (ii) din Directiva 91/628.

60. În opinia noastră, faptele menționate nu dovedesc afirmația Comisiei conform căreia Republica Elenă nu și-a îndeplinit obligațiile care îi revin în temeiul articolului 5 secțiunea A punctul 1 litera (a) subpunctul (ii) din Directiva 91/628, referitoare la autorizațiile transportatorilor.

61. Într-adevăr, la punctul 5.3. din raportul de misiune nr. 7273/2004 se arată că autoritățile competente au identificat transportatori fără autorizație sau care dețineau o autorizație care expirase, dar nu se precizează nici câți transportatori au fost verificați, nici denumirea și numărul departamentelor, nici câți dintre transportatorii controlați nu dețineau autorizație sau dețineau o autorizație expirată. Este adevărat că, în cererea sa introductivă, Comisia susține că, în această privință, nu era vorba despre „un caz izolat" [30], cum susține guvernul elen, ci de un „număr important de cazuri individuale" [31], dar aceasta nu menționează numărul de cazuri sau, mai degrabă, procentul de cazuri controlate în care transportatorii nu dețineau autorizație sau dețineau o autorizație expirată. În opinia noastră, precizările cuprinse la punctul 6.3. din acest raport de misiune sunt de asemenea prea generale pentru ca, pe baza acestora, să se poată demonstra afirmațiile Comisiei, la fel cum din raportul de misiune nr. 8042/2006 nu rezultă nici numărul de transportatori care nu aveau autorizații valabile sau a căror autorizație era expirată. Dimpotrivă, Ministerul Dezvoltării Rurale și Alimentației elen nu a fost informat cu privire la nicio abatere în legătură cu autorizațiile transportatorilor, iar raportul de misiune nr. 8042/2006 nu menționează decât cazuri izolate de abateri.

62. În opinia noastră, constatările menționate nu pot în niciun caz să demonstreze existența unei practici administrative care are un anumit grad de constanță și de generalitate, prin care autoritățile elene ar fi încălcat obligațiile lor comunitare.

63. În consecință, apreciem că se impune să se respingă ca neîntemeiată partea din motiv referitoare la autorizațiile transportatorilor și în cadrul căreia Comisia susține că Republica Elenă nu și-a îndeplinit obligațiile care îi revin în temeiul articolului 5 secțiunea A punctul 1 litera (a) subpunctul (ii) din Directiva 91/628.

d) Rezultatul analizei

64. În opinia noastră, trebuie să se respingă ca neîntemeiat motivul referitor la identificarea și la autorizațiile transportatorilor, în cadrul căruia Comisia susține că Republica Elenă nu și-a îndeplinit obligațiile care îi revin în temeiul articolului 5 secțiunea A punctul 1 litera (a) subpunctele (i) și (ii) din Directiva 91/628 și al articolului 13 alineatul (3) din Regulamentul nr. 1/2005.

30 — A se vedea punctul 7 din memoriul în apărare al guvernului elen, ca răspuns la cererea introductivă a Comisiei.

31 — A se vedea punctul 43 din cererea introductivă a Comisiei.

3. Motivul referitor la controlul planurilor de drum

a) Argumentele părților

65. *Comisia* critică Republica Elenă pentru faptul că nu a adoptat măsurile necesare pentru a se asigura că autoritățile competente efectuează controlul obligatoriu al planurilor de drum pentru transportul animalelor. Comisia susține că Republica Elenă, procedând astfel, a încălcat obligațiile care îi revin în temeiul articolului 5 secțiunea A punctul 2 litera (b) și al articolului 5 secțiunea A punctul 2 litera (d) subpunctul (i) prima liniuță, al articolului 8 primul paragraf literele (b) și (d) și al articolului 9 din Directiva 91/628. Comisia invocă de asemenea o neîndeplinire a obligațiilor menționate la articolul 5 alineatul (4) și la articolul 15 alineatul (1) din Regulamentul nr. 1/2005.

66. Comisia arată că, în cadrul misiunilor nr. 9002/2003 (punctul 5.4.2. din raportul de misiune), nr. 7273/2004 (punctele 5.3. și 6.4. din raportul de misiune) și nr. 8042/2006 (punctele 5.4.2. și 6.4. din raportul de misiune), inspectorii OAV au constatat nereguli în anumite planuri de drum. Neregulile constau în special într-o durată prea lungă a transportului declarată în majoritatea planurilor de drum controlate, referitoare la animale transportate din alte state membre și destinate sacrificării în Republica Elenă.

67. *Guvernul elen* arată că în 2003, printr-o circulară, a introdus un sistem adecvat de control al informațiilor cuprinse în planurile de drum. În plus, acest guvern arată că, dacă autoritățile competente din alte state membre au stabilit aceste planuri de drum, autoritățile elene nu pot controla informațiile cuprinse în aceste planuri și criteriile pe care le-au luat în considerare autoritățile competente din alte state membre. Potrivit guvernului elen, autoritățile elene competente nu pot controla decât punerea în aplicare a acestor planuri de drum.

68. *Comisia* a răspuns acestui argument invocat de guvernul elen că, în speță, controlul planurilor de drum are în vedere garantarea respectării cerințelor impuse de Directiva 91/628. Potrivit Comisiei, controlul nu trebuie să se limiteze numai la verificarea existenței unui plan de drum sau numai la verificarea informațiilor care figurează în acesta, ci include de asemenea examinarea conformității transportului de animale cu legislația comunitară privind protecția animalelor în timpul transportului. Comisia arată că acest fapt este de asemenea confirmat de articolul 9 alineatul (1) din Directiva 91/628, în care sunt prevăzute măsurile care trebuie adoptate dacă, în timpul transportului, se constată că dispozițiile acestei directive nu sunt respectate. În consecință, Comisia apreciază că este evident că numai controlul datelor cuprinse în planurile de drum nu este suficient pentru îndeplinirea obligațiilor impuse de Directiva 91/628. În ceea ce privește afirmația guvernului elen potrivit căreia, în 2003, a introdus printr-o circulară un sistem adecvat de control al informațiilor care figurează în planurile de drum, Comisia arată că, în timpul controalelor concrete,

inspectorii OAV au constatat că verificările nu fuseseră efectuate în mod satisfăcător.

b) Admisibilitate

69. În ceea ce privește motivul referitor la controlul planurilor de drum, Comisia invocă o neîndeplinire a obligațiilor menționate la articolul 5 secțiunea A punctul 2 litera (b), la articolul 5 secțiunea A punctul 2 litera (d) subpunctul (i) prima liniuță, la articolul 8 primul paragraf literele (b) și (d) și la articolul 9 din Directiva 91/628. Comisia invocă de asemenea o încălcare a articolului 5 alineatul (4) și a articolului 15 alineatul (1) din Regulamentul nr. 1/2005, echivalente cu articolele menționate anterior din Directiva 91/628.

70. Articolul 5 secțiunea A punctul 2 litera (b) din Directiva 91/628 prevede că statele membre se asigură că transportatorul stabilește, pentru animalele destinate schimburilor între state membre sau exportului în țări terțe și în cazul în care durata călătoriei depășește 8 ore, un plan de drum, care se anexează la certificatul de sănătate animală în timpul călătoriei și care precizează, pe lângă alte informații, punctele de oprire și de transfer eventuale. Acest plan de drum este întocmit în conformitate cu modelul din capitolul VIII din anexă; acest capitol definește conținutul exact al planului de drum, care trebuie să conțină informații privind transportatorul, mijlocul de transport, specia de animale transportate și numărul de animale, locul de plecare și locul de destinație, itinerarul și durata călătoriei, numărul certificatului de sănătate animală sau al documentului de însoțire, ștampila inspectorului veterinar de la punctul de plecare, ștampila autorității competente de la punctul de ieșire, data și ora plecării, numele și semnătura persoanei responsabile de transport în timpul călătoriei, precum și informații cu privire la punctul de oprire sau la punctul de transfer. Articolul 5 secțiunea A punctul 2 litera (d) subpunctul (i) prima liniuță din Directiva 91/628 prevede că statele membre veghează ca transportatorul să se asigure că planul de drum original este completat în mod corespunzător de către persoanele autorizate la momentul oportun.

71. Comisia consideră că articolul 5 alineatul (4) din Regulamentul nr. 1/2005 este echivalent cu dispozițiile Directivei 91/628 care prevăd obligația transportatorului de a completa planul de drum. Acest articol prevede că, în cazul călătoriilor de lungă durată între state membre și în țări terțe pentru ecvidee domestice, altele decât ecvideele înregistrate, și animale domestice din speciile bovină, ovină, caprină și porcină, transportatorii și organizatorii respectă prevederile din jurnalul de călătorie prevăzut de anexa II. La punctul 2 din anexa II la Regulamentul nr. 1/2005, se prevede că jurnalul de călătorie trebuie să cuprindă următoarele secțiuni: planificare, locul de plecare, locul de destinație, declarația transportatorului și formularul de raportare a anomaliilor. În secțiuni separate, anexa II la Regulamentul nr. 1/2005 reglementează cu mai multă precizie conținutul secțiunilor jurnalului de călătorie.

72. Dispozițiile Directivei 91/628 impun, așadar, transportatorului să întocmească

un *plan de drum*, în timp ce dispozițiile Regulamentului nr.1/2005 îi impun să întocmească un *jurnal de călătorie*. Din compararea celor două documente rezultă că secțiunea 1 din *jurnalul de călătorie* referitoare la planificare corespunde în mare măsură planului de drum prevăzut de Directiva 91/628. Or, celelalte părți din jurnalul de călătorie prevăzut de Regulamentul nr. 1/2005 conțin informații mai exacte decât planul de drum prevăzut de Directiva 91/628. Astfel, de exemplu, secțiunea 2 din jurnalul de călătorie, care se referă la locul de plecare, conține numele și adresa deținătorului de la locul de plecare; secțiunea 3, care se referă la locul de destinație, conține informații privind deținătorul de la locul de destinație și medicul veterinar oficial, precum și date privind controalele efectuate; secțiunea 4 conține declarația originală a transportatorului; secțiunea 5 cuprinde un formular original de raportare a anomaliilor. Din punct de vedere strict formal, este, desigur, adevărat că obligația de a completa secțiunea 1 din jurnalul de călătorie, care se referă la planificare, corespunde obligației de a întocmi un plan de drum, dar trebuie să se țină seama de faptul că jurnalul de călătorie este un ansamblu integrat și că, întocmind numai secțiunea 1 din jurnalul de călătorie, transportatorul nu se conformează încă obligației care îi revine în temeiul articolului 5 alineatul (4) din Regulamentul nr. 1/2005 invocat de Comisie. Apreciem, așadar, că nu este admisibilă invocarea de către Comisie, în cadrul motivului întemeiat pe controlul planurilor de drum, a unei neîndepliniri a obligației rezultate din articolul 5 alineatul (4) din Regulamentul nr.1/2005.

73. În cadrul acestui motiv, Comisia invocă de asemenea articolul 8 primul paragraf literele (b) și (d) din Directiva 91/628. Acesta prevede că statele membre se asigură că autoritățile competente verifică respectarea cerințelor prezentei directive prin inspectarea în mod nediscriminatoriu a mijloacelor de transport și a animalelor la sosirea la punctele de destinație [litera (b)] și a datelor înscrise pe documentele de însoțire [punctul (d)]. Potrivit Comisiei, acest articol ar fi echivalent cu articolul 15 alineatul (1) din Regulamentul nr.1/2005, care prevede că autoritatea competentă efectuează, în orice etapă a unei călătorii de lungă durată, controale adecvate, aleatoriu sau asupra unui anumit transport, pentru a verifica dacă duratele de călătorie declarate sunt realiste și dacă respectiva călătorie respectă prevederile prezentului regulament și în special dacă perioadele de călătorie și perioadele de repaus au respectat limitele prevăzute de capitolul V din anexa I la acest regulament.

74. În ceea ce privește obligația de a efectua controale, putem constata că obligația enunțată la articolul 15 alineatul (1) din Regulamentul nr. 1/2005 nu corespunde în întregime cu cea enunțată la articolul 8 primul paragraf literele (b) și (d) din Directiva 91/628. În timp ce obligațiile enunțate în Directiva 91/628 se referă la inspectarea mijloacelor de transport, a animalelor și, în general, la inspectarea datelor înscrise pe documentele de însoțire, obligațiile enunțate în Regulamentul nr. 1/2005 se referă la controlul duratelor de călătorie, al perioadelor de repaus și la cerințele generale de conformitate a călătoriei cu regulamentul menționat. În plus, obligația de a efectua controale enunțată la articolul 15 alineatul (1) din Regulamentul nr. 1/2005 se referă numai la controalele efectuate în timpul călătoriilor de lungă durată, în timp ce articolul 8 primul paragraf din Directiva 91/628 nu se limitează la astfel de controale. Diferența suplimentară dintre cele două articole constă în faptul că, în temeiul

articolului 15 alineatul (1) din Regulamentul nr. 1/2005, autoritatea competentă poate, *în orice etapă* a călătoriei de lungă durată, să efectueze controale adecvate, aleatoriu sau asupra unui anumit transport, în timp ce articolul 8 primul paragraf litera (b) din Directiva 91/628 se referă numai la inspecția mijloacelor de transport și a animalelor *la sosirea la punctele de destinație* [32]. În consecință, în opinia noastră, nu este admisibilă invocarea de către Comisie a articolului 15 alineatul (1) din Regulamentul nr. 1/2005.

corespunzător și să primească îngrijirile necesare până la soluționarea problemei, (c) sacrificarea animalelor cu suferință minimă [33]. Celelalte alineate ale articolului 9 din Directiva 91/628 cuprind dispoziții referitoare la consecințele pe care le determină nerespectarea de către responsabilul mijlocului de transport a instrucțiunilor autorității competente și dispoziții privind căile de atac existente în fața autorităților naționale. În ceea ce privește această obligație, Comisia nu invocă nicio dispoziție din Regulamentul nr. 1/2005.

c) Apreciere juridică

75. Articolul 9 din Directiva 91/628 cuprinde dispoziții privind modul în care trebuie să se procedeze dacă se constată că dispozițiile directivei nu au fost respectate. La primul alineat, acest articol prevede că, în cazul în care, pe durata transportului, se constată că dispozițiile prezentei directive nu sunt sau nu au fost respectate, autoritatea competentă din locul unde se face această constatare solicită responsabilului mijlocului de transport să adopte orice măsură pe care autoritatea competentă o consideră necesară astfel încât să se garanteze bunăstarea animalelor în cauză. După caz, această măsură poate consta în adoptarea dispozițiilor necesare pentru: (a) încheierea călătoriei sau retrimiterea animalelor la locul lor de plecare, pe itinerarul cel mai direct, astfel încât această măsură să nu provoace suferințe inutile animalelor, (b) ca animalele să fie adăpostite

76. În susținerea motivului referitor la controlul planurilor de drum, Comisia invocă, în primul rând, punctul 5.4.2. din raportul de misiune nr. 9002/2003, din care rezultă că documentația care însoțea animalele în cursul unui transport în interiorul Republicii Elene nu cuprindea ora de plecare. Din acest punct rezultă de asemenea că inspectorii OAV au mai constatat și nereguli în unele documente pe care autoritățile naționale competente le controlaseră deja. Astfel, unele copii ale certificatelor sanitare și ale planurilor de drum care însoțeau animale care proveneau din Spania, din Franța și din Țările de Jos, destinate sacrificării în Republica Elenă, erau incoerente și nu cuprindeau

32 — Articolul 8 primul paragraf litera (a) din Directiva 91/628 cuprinde, într-adevăr, obligația de a inspecta mijloacele de transport și animalele *în timpul transportului rutier*, dar, în cadrul acestui motiv, Comisia nu invocă decât articolul 8 primul paragraf literele (b) și (d) din directiva menționată. A se vedea punctul 49 din cererea introductivă a Comisiei.

33 — Articolul 9 din Directiva 91/628 mai prevede că destinația și utilizarea carcaselor acestor animale sunt reglementate de dispozițiile prevăzute de Directiva 64/433/CEE [Directiva Consiliului din 26 iunie 1964 privind problemele de sănătate în domeniul schimburilor intracomunitare de cărnuri proaspete (JO L 121, p. 2012)]. Acest articol prevede de asemenea că orice dispoziție adoptată în conformitate cu al doilea paragraf se comunică de către autoritatea competentă prin intermediul rețelei Animo prin modalități, inclusiv de natură financiară, care urmează să fie stabilite în conformitate cu procedura stabilită la articolul 17.

informații importante. Duratele de călătorie declarate în majoritatea planurilor de drum erau incoerente și nerealizabile. Timpul de odihnă intermediar (între postul intermediar din sudul Italiei și locul de destinație în Republica Elenă) nu era consemnat în planul de drum.

77. Comisia invocă de asemenea punctul 5.4. din raportul de misiune nr. 7273/2004 [34], din care rezultă că Ministerul Dezvoltării Rurale și Alimentației elen a impus autorităților competente din fiecare dintre diferitele departamente să prezinte un program de controale pentru anul 2003; numai 6 din 54 de departamente au prezentat acest program, respectiv 11,1 % dintre departamente. În plus, din cuprinsul acestui punct rezultă că, în departamentul Fthiotida, 92 % și 83 % din încărcături au fost controlate la locul lor de destinație în al doilea și, respectiv, în al treilea trimestru al anului 2003. În departamentul Karditsa, controalele au fost efectuate la locul de plecare; în departamentul Larisa, au fost efectuate în abatoare între 3 și 5 controale inopinate în fiecare trimestru, dar transporturile pe distanță lungă nu erau incluse în aceste controale. În departamentul Trikala, au fost efectuate controale în timpul descărcării după transporturi pe distanță lungă. În plus, de la acest punct rezultă că, în 2003, autoritățile naționale au verificat 6 808 mijloace de transport și au constatat 3 încălcări și 24 de anomalii în documentele însoțitoare. În timpul misiunii lor, inspectorii OAV au mai constatat câteva anomalii suplimentare pe care autoritățile naționale competente nu le observaseră [35].

78. La punctul 6.4. din raportul de misiune nr. 7273/2004, se consemnează că majoritatea departamentelor nu prezentaseră un program de control al planurilor de drum și că nu exista o coerență între departamentele controlate cu privire la modul de a asigura, dacă este cazul, efectuarea controlului planurilor de drum [36].

79. Comisia invocă de asemenea punctele 5.4.2. și 6.4. din raportul de misiune nr. 8042/2006. Din cuprinsul punctului 5.4.2. al raportului menționat rezultă că, în departamentul Kikis, autoritatea națională competentă a precizat că nu a efectuat niciun control al planurilor de drum. În departamentele Messinia, Laconia, Thesprotia și Ilia, autoritățile naționale competente nu au constatat, în timpul controalelor, că planurile de drum prevedeau o durată de transport prea lungă sau că prezentau anomalii. În departamentul Thesprotia, autoritățile locale competente au păstrat planuri de drum originale, în loc să le predea transportatorilor care trebuiau să le restituie autorității competente de la locul de

34 — În cererea sa introductivă, Comisia nu invocă în mod expres acest punct din raportul de misiune nr. 7273/2004, dar îi menționează conținutul, întrucât punctul menționat este important în contextul acestui motiv.

35 — De exemplu, în departamentul Larisa, în numeroase planuri de drum erau declarate durate prea lungi ale călătoriei sau, în departamentul Fthiotida, în planurile de drum nu figurau informații importante.

36 — Comisia invocă de asemenea punctul 5.3. din raportul de misiune nr. 7273/2004, din care ar rezulta că verificarea planurilor de drum nu s-a efectuat decât în unul dintre cele patru departamente controlate: departamentul Fthiotida. Ceea ce invocă Comisia nu rezultă însă din acest punct al raportului, și anume faptul că verificarea planurilor de drum nu s-a efectuat decât în acest departament; în schimb, se menționează că în departamentul Fthiotida fuseseră verificate angajamentele transportatorilor referitoare la planurile traseelor obișnuite ale acestora.

origine. La Patras, autoritățile naționale competente nu au controlat planurile de drum decât până în port, dar nu și pentru restul călătoriei, până la destinația finală; autoritățile naționale competente nu au constatat, așadar, că durata traversării în cadrul unor numeroase transporturi către insulele Lesvos și Chios era mai lungă decât durata autorizată. La punctul 6.4. din raportul de misiune nr. 8042/2006, se indică faptul că autoritățile locale competente, care elaboraseră un program de control al planurilor de drum, nu au realizat nici obiectivele urmărite, întrucât, în general, acestea s-au bazat pe controalele efectuate în abatoare, dar au efectuat de asemenea în mod frecvent controale care nu erau utile în mod special.

80. Din dispozițiile invocate de Comisie în cadrul prezentului motiv rezultă că aceasta invocă neîndeplinirea a cinci obligații care revin Republicii Elene:

— să se asigure că transportatorii dețin un plan de drum [articolul 5 secțiunea A punctul 2 litera (b) din Directiva 91/628];

— să se asigure că planurile de drum ale transportatorilor sunt corespunzătoare [articolul 5 secțiunea A punctul 2 litera (d) punctul (i) prima liniuță din Directiva 91/628];

— să inspecteze mijloacele de transport și animalele la sosirea la punctele de destinație [articolul 8 primul paragraf litera (b) din Directiva 91/628];

— să inspecteze datele înscrise pe documentele de însoțire [articolul 8 primul paragraf litera (d) din Directiva 91/628];

— să adopte măsuri în cazul unor nereguli (articolul 9 din Directiva 91/628).

81. Pe baza elementelor de probă pe care le-a prezentat Comisia, nu este posibil, în opinia noastră, să se constate că Republica Elenă nu și-a îndeplinit obligația de a se asigura ca transportatorii să dețină un plan de drum [articolul 5 secțiunea A punctul 2 litera (b) din Directiva 91/628]. Din niciun raport de misiune nu rezultă că transportatorii *nu aveau* planuri de drum. În consecință, în opinia noastră, trebuie să se respingă ca nefondată partea din motiv în care Comisia invocă o neîndeplinire a obligației ce decurge din articolul 5 secțiunea A punctul 2 litera (b) din Directiva 91/628.

82. Obligația de a se asigura ca planurile de drum ale transportatorilor sunt corespunzătoare [articolul 5 secțiunea A punctul 2

litera (d) subpunctul (i) prima liniuță din Directiva 91/628] include obligația ca planurile de drum să cuprindă toate mențiunile necesare și ca aceste mențiuni să fie corecte și adecvate (de exemplu, ca duratele de călătorie să nu fie prea mari). În ceea ce privește neîndeplinirea acestei obligații, Comisia a prezentat, într-adevăr, dovezi potrivit cărora planurile de drum cuprindeau anomalii. Aceste probe nu sunt totuși, în opinia noastră, suficient de exacte pentru a putea dovedi existența unei încălcări constante și generale a obligațiilor care revin autorităților elene. Astfel, inspectorii OAV au constatat, de exemplu, că în „unele documente" figurau anomalii, că duratele de călătorie „din majoritatea planurilor de drum" erau incoerente și nerealizabile și că, în timpul a „numeroase transporturi", durata transportului era mai mare decât cea autorizată. Nu este nicio îndoială că, în Republica Elenă, planurile de drum prezentau nereguli, dar procentul cazurilor controlate în care au apărut aceste nereguli nu rezultă cu claritate din elementele de probă ale Comisiei. În opinia noastră, Comisia nu a prezentat date suficient de exacte pentru a putea să dovedească neîndeplinirea obligației privind caracterul corespunzător al planurilor de drum. În consecință, apreciem că trebuie să se respingă ca nefondată partea din motiv în care Comisia invocă o neîndeplinire a obligației ce decurge din articolul 5 secțiunea A punctul 2 litera (d) subpunctul (i) prima liniuță din Directiva 91/628.

83. În ceea ce privește obligația de a efectua inspecția mijloacelor de transport și a animalelor la sosirea la punctele de destinație [articolul 8 primul paragraf litera (b) din Directiva 91/628], Comisia nu a prezentat, în opinia noastră, nicio probă. Nicăieri în rapoartele menționate anterior nu se arată în mod expres că vehiculele nu au fost inspectate la *locul de destinație*. Dimpotrivă, pentru departamentul Fthiotida, s-a menționat în cadrul elementului de probă [37] că, în al doilea și al treilea trimestru al anului 2003, au fost controlate la locul de destinație 92 % și, respectiv, 83 % din încărcături. În consecință, trebuie să se respingă ca nefondată partea din motiv în care Comisia invocă o neîndeplinire a obligației ce decurge din articolul 8 primul paragraf litera (b) din Directiva 91/628.

84. În opinia noastră, nici partea din motiv în care Comisia invocă o încălcare a obligației de a inspecta datele înscrise pe documentele însoțitoare [articolul 8 primul paragraf litera (d) din Directiva 91/628] nu este întemeiată. Deși autoritățile naționale competente din anumite departamente nu au prezentat programe de control în 2003, din cuprinsul punctului 5.4. din raportul de misiune nr. 7273/2004 rezultă că astfel de controale au fost totuși efectuate în departamentele care au făcut obiectul unei vizite a inspectorilor OAV. Este adevărat că, în unele cazuri, autoritățile naționale competente nu au constatat neregulile existente, dar au fost totuși efectuate controale – pentru anul 2003, există, de exemplu, o informație clară potrivit căreia au fost efectuate 6 808 inspecții. Apreciem, așadar, că trebuie să se respingă ca nefondată partea din motiv în care Comisia invocă o neîndeplinire a obligațiilor ce decurge din articolul 8 primul paragraf litera (d) din Directiva 91/628.

37 — A se vedea punctul 77 din prezentele concluzii.

85. În ceea ce privește obligația de a adopta măsuri în cazul unor nereguli (articolul 9 din Directiva 91/628), apreciem că, în speță, Comisia nu a prezentat probe pentru a susține această parte a motivului. Constatarea unei neîndepliniri a obligației care rezultă din acest articol ar impune prezentarea unor elemente care să probeze că autoritățile elene competente nu au acționat în mod adecvat în situația în care au constatat o încălcare. Or, Comisia nu a prezentat nicio probă privind numărul de cazuri și departamentele în care autoritățile naționale competente au constatat încălcări și nu au adoptat măsuri adecvate în această privință. În consecință, apreciem că trebuie să se respingă ca nefondată partea din motiv în care Comisia invocă o neîndeplinire a obligației care rezultă din Directiva 91/628.

d) Rezultatul analizei

86. Apreciem că trebuie să se respingă ca nefondat motivul referitor la controlul planurilor de drum, prin care Comisia invocă o neîndeplinire a obligațiilor ce rezultă din articolul 5 secțiunea A punctul 2 litera (b), din articolul 5 secțiunea A punctul 2 litera (d) subpunctul (i) prima liniuță, din articolul 8 primul paragraf literele (b) și (d) și din articolul 9 din Directiva 91/628.

4. Motivul referitor la lipsa instalațiilor de odihnă în porturi

a) Argumentele părților

87. *Comisia* critică Republica Elenă pentru faptul că misiunile nr. 9211/2003 (punctul 5.2.2. din raportul de misiune) și nr. 8042/2006 (punctul 5.4.2. din raportul de misiune) demonstrează că aceasta nu s-a asigurat ca, în porturile ferry sau în apropierea acestora, să existe instalații de odihnă unde animalele s-ar putea odihni timp de 12 ore după descărcarea de pe navă, în cazul în care durata transportului maritim depășește 29 de ore. În această privință, Comisia invocă, în motivarea sa, o neîndeplinire a obligațiilor care rezultă din cuprinsul punctului 48 subpunctul 7 litera (b) [38] din capitolul VII din anexa la Directiva 91/628 și o neîndeplinire a obligației care rezultă din cuprinsul punctului 1.7 litera (b) din capitolul V din anexa I la Regulamentul nr.1/2005. Or, în concluziile sale, Comisia dorește să se constate numai o neîndeplinire a obligațiilor care rezultă din cuprinsul punctului 48 subpunctul 7 litera (b) din capitolul VII din anexa la Directiva 91/628.

88. În ceea ce privește unul dintre porturi (Igoumenitsa), Comisia constată că există locuri care ar putea fi utilizate pentru instalațiile de odihnă, dar că nu este posibil să fie utilizate în acest scop fără o autorizație

38 — Cu privire la modul de citare corectă a subpunctului 7 litera (b) din cuprinsul punctului 48 din capitolul VII al anexei la Directiva 91/628, a se vedea punctul 5 din prezentele concluzii.

în acest sens eliberată de autoritățile competente. Potrivit Comisiei, guvernul elen, în răspunsul său la avizul motivat, a arătat într-adevăr că a luat măsurile necesare pentru a se asigura că există puncte pentru repaus în acest port, dar, în opinia Comisiei, acesta nu a prezentat niciun element de probă pentru a susține această afirmație.

89. *Guvernul elen* apreciază că, în speță, Comisia nu a menționat niciun caz concret în care transportul pe cale maritimă între două porturi din Comunitate ar fi depășit 29 de ore. Acesta arată că punctul 48 subpunctul 7 litera (b) din capitolul VII din anexa la Directiva 91/628 nu impune statelor membre să garanteze existența instalațiilor de odihnă în porturi; potrivit guvernului elen, această dispoziție impune transportatorilor obligația de a prevedea în planurile de drum, care includ transportul maritim, opriri în instalații corespunzătoare pentru odihnă. În plus, guvernul elen arată că, în practică, niciun transport între un port ferry elen și un alt port ferry din Comunitate nu depășește 29 de ore. În această privință, guvernul elen semnalează că durata de traversare între portul Bari din Italia și portul elen Igoumenitsa, care este principalul port elen de tranzit, nu depășește 10 sau 11 ore, în timp ce durata de traversare între portul Bari și Patras nu depășește 15 ore.

90. În replica sa, *Comisia* contestă argumentele guvernului elen. Aceasta susține că din textul punctului 48 subpunctul 7 litera (b) din capitolul VII din anexa la Directiva 91/628 rezultă cu claritate că statele membre trebuie să se asigure că există instalații de odihnă în porturi sau în apropierea acestora. În plus, Comisia apreciază că este inexactă afirmația guvernului elen potrivit căreia nicio traversare între oricare port de tranzit elen și un alt port de tranzit în Comunitate nu durează mai mult de 29 de ore.

b) Admisibilitate

91. În ceea ce privește motivul referitor la lipsa instalațiilor de odihnă, Comisia invocă o neîndeplinire a obligației care rezultă din cuprinsul punctului 48 subpunctul 7 litera (b) din capitolul VII din anexa la Directiva 91/628 și o neîndeplinire a obligațiilor prevăzute la punctul 1.7 litera (b) din capitolul V din anexa I la Regulamentul nr.1/2005. Cu toate acestea, trebuie să insistăm asupra faptului că, în speță, Comisia invocă o neîndeplinire a obligațiilor care rezultă din dispozițiile celor două acte juridice numai în motivarea cererii sale introductive, în timp ce, în chiar cuprinsul concluziilor sale, aceasta nu invocă decât o neîndeplinire a obligației care rezultă din cuprinsul punctului 48 subpunctul 7 litera (b) din capitolul VII al anexei la Directiva 91/628, dar nu și o neîndeplinire a obligației ce decurge din cuprinsul punctului 1.7 litera (b) din capitolul V al anexei I la Regulamentul nr.1/2005.

92. Punctul 48 subpunctul 7 litera (b) din capitolul VII din anexa la Directiva 91/628 prevede că, în cazul transportului maritim prin care se face legătura în mod regulat și direct între două puncte geografice din Comunitate, prin intermediul vehiculelor încărcate pe ambarcațiuni fără descărcarea animalelor, trebuie prevăzută o durată de

odihnă de 12 ore pentru animale după debarcarea în portul de destinație sau în apropierea acestuia, cu excepția cazului în care durata transportului maritim permite integrarea călătoriei în schema generală de la punctele 2-4.

93. Punctul 1.7 litera (b) din capitolul V din anexa I la Regulamentul nr. 1/2005 prevede că, în cazul transportului pe cale maritimă pe o rută regulată și directă între două puncte geografice din Comunitate, cu mijloace de transport încărcate pe ambarcațiuni fără descărcarea animalelor, acestea trebuie să se odihnească timp de 12 ore după debarcarea în portul de destinație sau în apropierea acestuia, cu excepția cazului în care durata călătoriei pe cale maritimă permite includerea călătoriei în programul general de la punctele 1.2-1.4 din acest capitol din anexa I.

94. Compararea acestor două dispoziții ne permite să constatăm că ambele conțin aceeași obligație de a lăsa animalele să se odihnească 12 ore în cazul unui transport maritim pe rute regulate, atunci când se încarcă mijloacele de transport pe nave, fără descărcarea animalelor [39]. În consecință, ar fi admisibil ca, în principiu, Comisia să invoce punctul 1.7 litera (b) din capitolul V din anexa I la Regulamentul nr. 1/2005. Cu toate acestea, chiar în concluziile sale, Comisia nu dorește să se constate o neîndeplinire a obligației care rezultă de la acest punct din anexa la Regulamentul nr. 1/2005. În plus, Comisia a explicat în cadrul ședinței că dispozițiile Directivei 91/628 erau suficiente să se constate o neîndeplinire a obligațiilor în prezenta cauză și că nu invocă dispozițiile Regulamentului nr. 1/2005 decât pentru a dovedi afirmația că neîndeplinirea obligațiilor de către Republica Elenă subzista. În consecință, în cadrul prezentului motiv, vom analiza numai dacă Republica Elenă nu și-a îndeplinit obligațiile care îi revin în temeiul punctului 48 subpunctul 7 litera (b) din capitolul VII din anexa la Directiva 91/628.

c) Apreciere juridică

95. În cadrul analizei prezentului motiv referitor la lipsa instalațiilor de odihnă în porturi, este necesar, mai întâi, să se explice natura obligațiilor care revin statului membru potrivit punctului 48 subpunctul 7 litera (b) din capitolul VII din anexa la Directiva 91/628.

96. În primul rând, este cert că această dispoziție nu prevede în mod expres că statele membre trebuie să garanteze existența în porturi a instalațiilor de odihnă pentru animale, dar această obligație rezultă, în opinia noastră, din cerința ca animalele să se odihnească timp de 12 ore după descărcarea lor în portul de destinație sau în apropierea acestuia. Apreciem că nu este posibil să se admită argumentul guvernului elen potrivit căruia numai transportatorii au, în temeiul dispozițiilor menționate anterior, o obligație de a prevedea în planul de drum – care include transportul maritim – opriri în instalații adecvate pentru odihnă. Dacă durata călăto-

39 — [Prezenta notă privește numai versiunea în limba slovenă a concluziilor].

riei nu poate fi integrată în durata călătoriei prevăzută la punctele 2 și 4 din capitolul VII din anexa la Directiva 91/628 [40], animalele vor trebui să se odihnească în porturi, și nu în alt loc în cursul călătoriei.

97. În al doilea rând, subliniem că afirmația Comisiei potrivit căreia instalațiile de odihnă sunt necesare atunci când călătoria depășește 29 de ore este eronată. Din cuprinsul punctelor 2 și 4 din capitolul VII al anexei la Directiva 91/628 rezultă că duratele maxime de călătorie autorizate sunt diferite și că acestea depind de echipamentele mijlocului de transport în care sunt transportate animalele și de specia de animale care sunt transportate [41]. Durata transportului solipezilor domestici, al bovinelor, al ovinelor, al caprinelor și al porcinelor nu trebuie să depășească, în principiu, *8 ore* [42]. Această durată maximă a transportului poate fi prelungită dacă vehiculele cu care sunt transportate animalele îndeplinesc anumite cerințe, de exemplu: dacă au o cantitate suficientă de paie pentru așternut, suficiente furaje și apă, dacă sunt prevăzute cu ventilație și dacă au pereți despărțitori prin care este posibil să se creeze compartimente separate [43]. Dacă vehiculele îndeplinesc aceste condiții, durata maximă a călătoriei pentru animalele neînțărcate este de *9 ore,* după care acestea trebuie să beneficieze de un timp de odihnă de cel puțin o oră, apoi transportul poate continua timp de *9 ore*. Durata maximă de transport al porcilor și al solipezilor domestici este de *24 de ore* [44]. Toate celelalte specii de animale pot fi transportate timp de *14 ore*, după care trebuie să beneficieze de un timp de odihnă de o oră pentru a fi adăpate și, dacă este nevoie, hrănite, iar ulterior, transportul poate continua timp de *14 ore* [45].

98. Din considerațiile prezentate la punctul 97 din prezentele concluzii rezultă că, în cazuri speciale, animalele trebuie să se odihnească, chiar dacă transportul maritim are o durată mai mică, și că, inclusiv în astfel de cazuri, va trebui să se garanteze existența unor instalații de odihnă în porturi [46]. În consecință, nu este posibil să se admită nici argumentul guvernului elen potrivit căruia instalațiile de odihnă nu sunt necesare întrucât niciun transport maritim între un port ferry elen și un alt port ferry comunitar nu va depăși 29 de ore.

99. În plus, trebuie să se sublinieze că, în cazul în care Comisia susține că trebuie să se garanteze existența instalațiilor de odihnă în

40 — Cu privire la acest punct, a se vedea mai exact punctul 97 din prezentele concluzii.

41 — În doctrină, cu privire la perioada maximă de transport al animalelor, Radford, M., „Animal passions, animal welfare and European policy making", în Craig, P., și Harlow, C. (ed.), *Lawmaking in the European Union*, Kluwer Law International, Londra, 1998, p. 424, arată că situațiile privind acest aspect din statele membre erau foarte diverse în momentul adoptării Directivei 91/628.

42 — A se vedea punctul 2 din capitolul VII din anexa la Directiva 91/628.

43 — Pentru prevederile exacte referitoare la condițiile suplimentare pe care trebuie să le îndeplinească vehiculele, a se vedea punctul 3 din capitolul VII din anexa la Directiva 91/628.

44 — A se vedea punctul 4 literele (b) și (c) din capitolul VII din anexa la Directiva 91/628.

45 — A se vedea punctul 4 litera (d) din capitolul VII din anexa la Directiva 91/628.

46 — În practică, va trebui de asemenea să se ia în considerare faptul că, adesea, este dificil să se asigure repausul la ora la care expiră timpul maxim de transport care este autorizat pentru o anumită specie de animale; dacă, de exemplu, transportul maritim al porcinelor durează 23 de ore și descărcarea durează o jumătate de oră, vor trebui luate măsuri ca punctul de odihnă pentru animale să se situeze în apropierea portului. În plus, trebuie să se ia în considerare modul în care s-a pronunțat Curtea în Hotărârea din 23 noiembrie 2006, ZVK (C-300/05, Rec., p. I-11169): transportul cuprinde îmbarcarea și debarcarea animalelor; în consecință, timpul total de transport se prelungește.

porturi sau în apropierea acestora dacă durata transportului depășește 29 de ore, aceasta ține cont în mod evident de durata călătoriei tuturor celorlalte specii de animale, și nu de dispozițiile speciale referitoare la durata călătoriei animalelor neînțărcate sau a porcinelor și a solipezilor domestici; în această privință, Comisia calculează durata maximă a călătoriei conform formulei „14 + 1 + 14”(14 ore de transport + o oră de odihnă + 14 ore de transport). Cu toate acestea, astfel cum rezultă din Hotărârea Interboves [47], un astfel de calcul este inexact. În această cauză, Curtea a constatat că respectarea unei astfel de perioade de odihnă în larg nu este deloc realizabilă în practică, atât timp cât aceasta ar presupune ca nava să acosteze cel puțin o oră după 14 ore de călătorie pe mare, după care să reia călătoria pe mare pentru o nouă perioadă de 14 ore [48]. În consecință, Curtea a statuat că, într-un astfel de caz, durata maximă de transport maritim era de *28 de ore* [49] .

100. În prezenta cauză, Comisia invocă, în susținerea motivului referitor la lipsa instalațiilor de odihnă, punctul 5.2.2. din raportul de misiune nr. 9211/2003 și punctul 5.4.2. din raportul de misiune nr. 8042/2006.

101. Din cuprinsul punctului 5.2.2. din raportul de misiune nr. 9211/2003 rezultă că în porturile ferry elene nu există instalații de odihnă pentru animale. Autoritățile naționale competente au încercat să justifice această situație prin faptul că era posibil să se includă traversarea pe mare în durata totală autorizată a transportului, dar inspectorii OAV au evidențiat că acest lucru nu este întotdeauna posibil. În unele cazuri de transport de animale din sudul Italiei spre Republica Elenă, transportul maritim a durat mai mult decât durata maximă de transport autorizată, astfel încât ar trebui asigurate instalații de odihnă pentru animale.

102. La punctul 5.4.2. din raportul de misiune nr. 8042/2006, s-a arătat în mod concret că nu există instalații de odihnă pentru animale în chiar incinta porturilor Patras și Pireu sau în apropierea acestora. În apropierea portului Igoumenitsa, există într-adevăr un spațiu care ar putea fi utilizat ca instalație de odihnă pentru animalele transportate, dar autoritățile competente nu au autorizat utilizarea sa în acest scop.

103. Din rapoartele misiunilor menționate anterior rezultă că Republica Elenă nu a asigurat, în niciunul dintre porturile sale, existența unor instalații de odihnă pentru animale, iar în consecință, motivul referitor la lipsa instalațiilor de odihnă este, în opinia noastră, întemeiat.

47 — Hotărârea din 9 octombrie 2008 (C-277/06, Rep., p. I-7433).

48 — Hotărârea Interboves, citată la nota de subsol 47, punctul 30. A se vedea de asemenea punctul 33 din Concluziile avocatului general Mengozzi prezentate la 13 martie 2008 în cauza Interboves (hotărârea citată la nota de subsol 47), din care rezultă că un timp de odihnă de o oră în timpul transportului maritim nu are sens.

49 — Hotărârea Interboves, citată la nota de subsol 47, punctul 32.

d) Rezultatul analizei

104. Prin neluarea măsurilor necesare pentru ca, în porturi sau în apropierea acestora, să fie prevăzute instalații de odihnă pentru animale după debarcarea lor, Republica Elenă nu și-a îndeplinit obligațiile care îi revin în temeiul punctului 48 subpunctul 7 litera (b) din capitolul VII din anexa la Directiva 91/628.

106. Comisia arată în special că în câteva departamente elene – Ahaia, Kilkis și Serres – nu se prevăzuse efectuarea unei inspecții a mijloacelor de transport și a animalelor, fie pentru că aceste departamente nu aveau personal, fie pentru că inspecția fusese deja efectuată în porturile elene. Comisia subliniază că programul pilot care prevedea inspecții suplimentare nu includea toate provinciile, printre care Tesalia, unde fuseseră constatate nereguli în cadrul misiunii nr. 9211/2003.

5. Motivul referitor la inspecția insuficientă a mijloacelor de transport și a animalelor

a) Argumentele părților

105. *Comisia* susține că din rapoartele de misiune nr. 9211/2003 (punctul 5.2.1.), nr. 7273/2004 (punctul 5.5.) și nr. 8042/2006 (punctul 5.5.) rezultă că Republica Elenă nu a adoptat măsurile corespunzătoare pentru inspecția mijloacelor de transport și a animalelor în scopul de a preveni transportul rutier ilegal de animale. Față de acest motiv, Comisia susține că Republica Elenă nu și-a îndeplinit obligațiile care îi revin în temeiul articolului 8 din Directiva 91/628 și al articolului 27 alineatul (1) din Regulamentul nr. 1/2005.

107. *Guvernul elen* susține că articolul 8 din Directiva 91/628 și articolul 27 alineatul (1) din Regulamentul nr. 1/2005 trebuie interpretate în sensul că, pentru a exista o încălcare a acestor dispoziții, trebuie să se dovedească lipsa totală a unui control cu privire la protecția animalelor în cursul transportului și că revine autorităților competente sarcina de a stabili modul în care trebuie efectuate aceste controale și locul în care se efectuează. Astfel, articolul 8 din Directiva 91/628 prevede diferite forme de control, nu numai controlul rutier la care se referă Comisia. Guvernul elen apreciază că punerea în aplicare a programului pilot în cadrul căruia echipe mixte au efectuat inspecții în anumite departamente, precum și sancțiunile aplicate transportatorilor și introducerea unor proceduri diverse de asistență reciprocă cu anumite state membre dovedesc faptul că autoritățile elene efectuează controlul impus de prevede-

rile comunitare. Ca probă, guvernul elen anexează la memoriul său în apărare documente doveditoare privind deciziile de aplicare de sancțiuni și procedurile de ajutor reciproc [50].

108. În replică, *Comisia* susține că, pentru a fi în conformitate cu prevederile comunitare, inspecția mijloacelor de transport și a animalelor trebuie să fie adecvată, suficientă și eficientă. Potrivit Comisiei, controalele planurilor de drum pe care le-au efectuat autoritățile elene nu erau eficiente și adecvate pentru a preveni transportul rutier ilegal de animale.

b) Admisibilitate

109. În ceea ce privește motivul referitor la inspecția insuficientă a mijloacelor de transport și a animalelor, Comisia susține că Republica Elenă nu și-a îndeplinit obligațiile care îi revin în temeiul articolului 8 din Directiva 91/628 și al articolului 27 alineatul (1) din Regulamentul nr. 1/2005.

110. În primul paragraf, articolul 8 din Directiva 91/628 prevede că statele membre se asigură că autoritățile competente verifică respectarea cerințelor prezentei directive [51] prin inspectarea, în mod nediscriminatoriu: (a) a mijloacelor de transport și a animalelor în timpul transportului rutier, (b) a mijloacelor de transport și a animalelor la sosirea la punctele de destinație, (c) a mijloacelor de transport și a animalelor în piețe, la punctele de plecare, precum și la punctele de oprire și de transfer, (d) a datelor înscrise pe documentele de însoțire. La al doilea paragraf, acest articol impune efectuarea respectivelor inspecții pe un eșantion adecvat de animale, iar la al treilea paragraf prevede că autoritatea competentă prezintă Comisiei un raport anual în legătură cu inspecțiile efectuate. Al patrulea paragraf prevede că se pot efectua controale și în timpul transportării animalelor, iar al cincilea paragraf prevede că respectivele controale care sunt efectuate de autoritățile responsabile cu aplicarea generală a legislației într-un stat membru nu sunt afectate de dispozițiile prezentului articol.

111. Articolul 27 alineatul (1) din Regulamentul nr. 1/2005, care, potrivit Comisiei, este echivalent cu articolul 8 din Directiva 91/628, prevede, la primul paragraf, că autoritatea competentă verifică respectarea cerințelor prezentului regulament prin efectuarea unor inspecții nediscriminatorii ale animalelor, ale mijloacelor de transport și ale documentelor de însoțire. La al doilea paragraf, articolul 27

50 — Este vorba despre următoarele decizii prin care s-au aplicat amenzi: nr. 1537 din 17 martie 2006, nr. 2324 din 19 aprilie 2007, nr. 5505 din 24 septembrie 2007, nr. 1556 din 23 august 2006, nr. 16 din 8 ianuarie 2007 și nr. 2961 din 2 octombrie 2006. Documentele care ilustrează procedurile de asistență reciprocă cu alte state membre sunt: nr. 308 252 din 25 septembrie 2006, nr. 308 313 din 14 noiembrie 2006, nr. 261 133 din 7 martie 2007, nr. 304 840 din 12 iunie 2007, nr. 304 908 din 24 iulie 2007 și nr. 304 856 din 25 iunie 2007.

51 — Acest articol mai prevede că autoritățile competente verifică respectarea cerințelor în conformitate cu principiile și normele de control stabilite în Directiva 90/425/CEE [Directiva Consiliului din 26 iunie 1990 privind controalele veterinare și zootehnice aplicabile în schimburile intracomunitare cu anumite animale vii și produse în vederea realizării pieței interne (JO L 224, p. 29, Ediție specială, 03/vol.8, p. 53)].

alineatul (1) din Regulamentul nr. 1/2005 mai prevede că inspecțiile trebuie efectuate asupra unei proporții adecvate din animalele transportate anual în fiecare stat membru și, la al treilea paragraf, că proporția inspecțiilor crește în cazul în care se constată nerespectarea dispozițiilor prezentului regulament [52].

112. O comparație a acestor două prevederi ne permite să constatăm că articolul 8 primul paragraf din Directiva 91/628 definește cu precizie unde trebuie să se efectueze în mod nediscriminatoriu inspecția mijloacelor de transport și a animalelor: în timpul transportului rutier, la sosirea la punctele de destinație, în piețe, la punctele de plecare, la punctele de oprire și la punctele de transfer; acest articol prevede în plus că autoritățile competente trebuie să verifice datele înscrise pe documentele de însoțire. Articolul 27 alineatul (1) primul paragraf din Regulamentul nr. 1/2005 include o normă generală conform căreia autoritatea competentă trebuie să efectueze inspecții nediscriminatorii ale animalelor, ale mijloacelor de transport și ale documentelor de însoțire. Poate că în realitate s-ar putea susține că aceste diferențe de formulare dintre cele două articole nu sunt de natură să modifice conținutul obligațiilor care revin autorităților competente și că, potrivit acestor două articole, autoritățile competente au obligația să efectueze inspecții nediscriminatorii ale animalelor, ale mijloacelor de transport și ale documentelor de însoțire. Însă trebuie să arătăm că articolul 27 alineatul (1) primul paragraf din Regulamentul nr. 1/2005 conferă autorităților competente o mai mare putere de apreciere atunci când hotărăsc unde vor efectua aceste inspecții și în ce mod. Or, tipurile de inspecții prevăzute la articolul 8 primul paragraf din Directiva 91/628 sunt definite în mod cumulativ, iar autoritatea competentă nu poate să decidă din proprie inițiativă cu privire la tipurile de inspecții pe care le va efectua și pe care nu le va efectua. În consecință, nu putem să afirmăm, în opinia noastră, că obligațiile rezultate din articolul 8 primul paragraf din Directiva 91/628 și din articolul 27 alineatul (1) primul paragraf din Regulamentul nr. 1/2005 sunt identice sub toate aspectele, în consecință nu este admisibil ca, în speță, Comisia să invoce articolul 27 alineatul (1) primul paragraf din Regulamentul nr. 1/2005.

113. Articolul 27 alineatul (1) al doilea paragraf din Regulamentul nr. 1/2005, care prevede că inspecțiile trebuie efectuate asupra unei proporții adecvate din animale, corespunde articolului 8 al doilea paragraf din Directiva 91/628, care prevede că inspecțiile trebuie să se efectueze pe un eșantion adecvat de animale, astfel încât este admisibil ca, în speță, Comisia să invoce acest articol din Regulamentul nr. 1/2005. Articolul 8 al treilea-al cincilea paragraf din Directiva 91/628 nu este echivalent cu articolul 27 alineatul (1) din Regulamentul nr. 1/2005 [53].

52 — Acest articol mai prevede că proporțiile se stabilesc în conformitate cu procedurile prevăzute la articolul 31 alineatul (2) din Regulamentul nr. 1/2005.

53 — Articolul 27 alineatul (2) din Regulamentul nr. 1/2005 ar putea fi echivalent cu articolul 8 al treilea paragraf din Directiva 91/628, dar Comisia nu îl invocă.

c) Apreciere juridică

114. În ceea ce privește prezentul motiv, Comisia invocă constatările făcute la punctul 5.2.1. din raportul de misiune nr. 9211/2003, la punctul 5.5. din raportul de misiune nr. 7273/2004 și la punctul 5.5. din raportul de misiune nr. 8042/2006.

115. Din cuprinsul punctului 5.2.1. din raportul de misiune nr. 9211/2003 reiese că, în departamentele elene, inspecția nu este efectuată decât în porturi și la frontiere, dar că nu s-a efectuat niciodată altundeva în cursul călătoriei. În plus, autoritățile competente nu au convenit cu poliția ca aceasta din urmă să faciliteze inspecția rutieră.

116. Din cuprinsul punctului 5.5. din raportul de misiune nr. 7273/2004 rezultă că a fost convocată o reuniune între reprezentanții Ministerului Dezvoltării Rurale și Alimentației elen, pe de o parte, și ai Ministerului Ordinii Publice elen, pe de altă parte, cu scopul de a organiza inspecții rutiere; o astfel de inspecție nu ar fi început să fie efectuată decât după ce s-au adoptat alte măsuri administrative determinate [54]. Reprezentantul Ministerului Dezvoltării Rurale și Alimentației a admis că transporturile ilegale de animale în Grecia erau în continuare un fenomen foarte răspândit.

54 — Natura acestor măsuri nu este indicată la punctul 5.5. din raportul de misiune nr. 7273/2004.

117. Din cuprinsul punctului 5.5. din raportul de misiune nr. 8042/2006 rezultă că Ministerul Dezvoltării Rurale și Alimentației elen a impus unui număr de patru departamente (Kilkis, Serres, Thesprotia, Ahaia) să efectueze inspecții pe toate șoselele în cadrul programului pilot, fiind subînțeles că poliția trebuia să le acorde sprijin. Ca răspuns, autoritățile competente din departamentul Serres au informat că nu au nicio intenție să efectueze o astfel de inspecție; autoritățile competente din departamentul Kilkis au arătat că nu dispun de personal pentru a efectua o astfel de inspecție; în departamentul Thesprotia, inspecția a fost planificată de două ori, dar nu a fost efectuată pentru motivul că poliția avea alte priorități. Autoritățile competente din departamentul Ahaia au arătat că își concentrau inspecția în portul Patras și că nu aveau nevoie de ajutorul poliției, întrucât vehiculele erau oprite de autoritățile portuare.

118. Din cuprinsul punctului 5.5. din raportul de misiune nr. 8042/2006 rezultă de asemenea că Ministerul Dezvoltării Rurale și Alimentației elen a impus tuturor celor 54 de departamente elene să introducă alte măsuri pentru a împiedica transporturile nelegale. Numai 21 de departamente au răspuns acestei cerințe, în timp ce 33 de departamente nu au răspuns în niciun mod acestei cerințe. Dintre cele șapte departamente care au făcut obiectul unei vizite a inspectorilor OAV, două au răspuns acestei cerințe: Karditsa și Trikala. În departamentul Karditsa, a fost aplicată câte o amendă unui număr de patru transportatori, dintre care unul dintre aceștia a fost amendat de asemenea în departamentul Trikala.

119. În ceea ce privește prezentul motiv, trebuie să se precizeze mai întâi că, într-adevăr, în cererea sa introductivă, Comisia invocă în mod formal articolul 8 din Directiva 91/628 în integralitatea sa, dar că aceasta nu susține propriu-zis decât două încălcări explicite.

120. Pe de o parte, astfel cum arată în mod întemeiat guvernul elen [55], Comisia invocă în cadrul acestui motiv elemente care dovedesc neîndeplinirea obligațiilor prevăzute la articolul 8 primul paragraf litera (a) din Directiva 91/628, care privește obligația de a prevedea inspecția mijloacelor de transport și a animalelor în cursul transportului *rutier*. Pe de altă parte, Comisia prezintă elemente care dovedesc lipsa punerii în aplicare a „altor măsuri" [56] pe care le propusese Ministerul Dezvoltării Rurale și Alimentației elen.

121. În ceea ce privește „alte măsuri" care ar fi fost aplicate, din elementele de probă nu rezultă măsurile în cauză și dacă acestea ar fi fost aplicate la punctele de destinație, la punctele de plecare, în porturi sau dacă priveau controlul datelor înscrise pe documentele de însoțire. În opinia noastră, aceste probe nu permit să se stabilească obligațiile prevăzute la articolul 8 din Directiva 91/628 pe care Republica Elenă nu le-ar fi îndeplinit. În plus, arătăm că am constatat deja în cadrul motivului referitor la controlul planurilor de drum că, în speță, Comisia nu a demonstrat că Republica Elenă nu își îndeplinise obligațiile care îi revin în temeiul articolului 8 primul paragraf literele (b) și (d) din Directiva 91/628 [57]. În consecință, motivul referitor la inspecția insuficientă a mijloacelor de transport și a animalelor trebuie respins în partea sa privind neîndeplinirea obligației de a pune în aplicare „alte măsuri" [58].

122. În cadrul acestui motiv, vom concentra, așadar, analiza asupra problemei dacă Republica Elenă a încălcat articolul 8 primul paragraf litera (a) din Directiva 91/628.

123. În opinia noastră, se poate constata, pe baza informațiilor menționate, întemeiate pe rapoartele de misiune, că motivul referitor la inspecția insuficientă a mijloacelor de transport și a animalelor, în partea privind inspecția mijloacelor de transport și a animalelor în cursul transportului *rutier,* este întemeiat. Astfel, din rapoartele menționate anterior rezultă că, în perioada 2003-2006, inspecția mijloacelor de transport și a animalelor în

55 — A se vedea punctul 16 din memoriul în apărare al guvernului elen, ca răspuns la cererea introductivă a Comisiei.

56 — A se vedea punctul 118 din prezentele concluzii.

57 — În ceea ce privește caracterul neîntemeiat al acestei părți a motivului privind neîndeplinirea obligațiilor care rezultă din articolul 8 primul paragraf litera (b) din Directiva 91/638, a se vedea punctul 83 din prezentele concluzii; în ceea ce privește caracterul neîntemeiat al aceleiași părți a motivului privind neîndeplinirea obligațiilor care decurg din articolul 8 primul paragraf litera (d) din Directiva 91/628, a se vedea punctul 84 din prezentele concluzii.

58 — În această privință, am dori să adăugăm că nu este posibil să se admită argumentul guvernului elen potrivit căruia, pentru a constata o încălcare a articolului 8 primul paragraf din Directiva 91/628, trebuie să se dovedească lipsa totală a inspecției mijloacelor de transport și a animalelor și faptul că autoritățile competente dispun de o putere de apreciere totală atunci când stabilesc modalitățile și locurile de efectuare ale acestor inspecții. Tipurile de inspecții prevăzute la literele (a)-(d) ale articolului 8 primul paragraf din Directiva 91/628 au un caracter cumulativ, și nu alternativ, iar prin efectuarea unui singur tip de inspecție statele membre nu își îndeplinesc toate obligațiile care le revin în temeiul articolului 8 primul paragraf din Directiva 91/628.

cursul transportului rutier era aproape inexistentă. Inspecția insuficientă nu era efectuată decât în porturi și la frontiere, dar aproape niciodată pe căile rutiere.

124. În plus, arătăm că inspecția transportului rutier, care este modalitatea cea mai frecventă de a transporta animalele, este și mai importantă, întrucât este, în principiu, mai obositoare pentru animale decât alte modalități de transport, în timp ce condițiile în care sunt transportate animalele destinate sacrificării sunt de obicei cele mai precare [59].

125. În ceea ce privește elementul de probă pe care îl anexează guvernul elen la memoriul său în apărare și prin care demonstrează, pe de o parte, că au fost aplicate sancțiuni în departamentele Ahaia, Attica de Vest, Thesprotia și Pella și, pe de altă parte, că autoritățile elene au introdus diverse proceduri de asistență reciprocă cu autoritățile altor state membre, arătăm că, exceptând cele două măsuri menționate anterior [60], toate celelalte au fost puse în aplicare după expirarea termenului acordat pentru îndeplinirea obligațiilor și indicat în avizul motivat, respectiv 5 septembrie 2006. Potrivit unei jurisprudențe constante, existența unei neîndepliniri a obligațiilor trebuie să fie apreciată în funcție de situația de la momentul expirării termenului stabilit în avizul motivat [61]. În situația în care se pronunță în cadrul unei acțiuni formulate în temeiul articolului 226 CE, Curtea nu poate să ia în considerare evoluțiile intervenite între avizul motivat și introducerea acțiunii, ci trebuie să se limiteze la a examina situația astfel cum se prezenta aceasta la expirarea termenului stabilit în avizul motivat. Pentru a dovedi că își îndeplinise obligațiile care îi revin, Republica Elenă nu a prezentat decât două exemple de decizii de sancționare adoptate înainte de expirarea acestui termen [62], care, în opinia noastră, nu sunt suficiente pentru a dovedi că Republica Elenă și-a îndeplinit obligațiile care îi revin în temeiul articolului 8 primul paragraf litera (a) din Directiva 91/628 [63].

d) Rezultatul analizei

126. Prin neluarea măsurilor necesare pentru a asigura realizarea efectivă a inspecțiilor mijloacelor de transport și ale animalelor în cursul transportului rutier, Republica Elenă nu și-a îndeplinit obligațiile care îi revin în

59 — A se vedea Wilkins, D. B. (ed.), *Animal Welfare in Europe – European Legislation and Concerns*, citat la nota de subsol 7, p. 3 și 4.

60 — Cele două cazuri citate sunt: 1) o amendă administrativă de 2935 de euro pentru încălcarea Directivei 91/628, care a fost aplicată la 17 martie 2006 în departamentul Ahaia din cauza supraîncărcării unui vehicul și a lipsei de spațiu necesar ca animalele să stea în poziția lor naturală, și 2) o amendă administrativă de 1000 de euro pentru încălcarea Directivei 91/628, care a fost aplicată la 23 august 2006 din cauza unui sistem necorespunzător de adăpare pentru bovine și a unui dispozitiv deteriorat pentru adăparea ovinelor.

61 — A se vedea în acest sens Hotărârea din 25 mai 2000, Comisia/Grecia (C-384/97, Rec., p. I-3823, punctul 35), Hotărârea din 10 mai 2001, Comisia/Țările de Jos (C-152/98, Rec., p. I-3463, punctul 21), Hotărârea din 17 ianuarie 2002, Comisia/Belgia (C-423/00, Rec., p. I-593, punctul 14), Hotărârea din 24 iunie 2004, Comisia/ Țările de Jos (C-350/02, Rec., p. I-6213, punctul 31), Hotărârea din 7 iunie 2007, Comisia/Belgia (C-254/05, Rep., p. I-4269, punctul 39), Hotărârea din 17 ianuarie 2008, Comisia/Germania (C-152/05, Rep., p. I-39, punctul 15), și Hotărârea din 10 aprilie 2008, Comisia/Portugalia (C-265/06, Rep., p. I-2245, punctul 25).

62 — A se vedea nota de subsol 60 din prezentele concluzii.

63 — În cadrul ședinței, Republica Elenă a arătat că, într-adevăr, încălcările fuseseră constatate înainte de expirarea termenului indicat în avizul motivat, care i s-a acordat pentru a-și îndeplini obligațiile, dar aceasta nu a prezentat în susținerea acestei afirmații niciun element de probă, în consecință, este imposibil, în opinia noastră, să admitem această afirmație.

temeiul articolului 8 primul paragraf litera (a) din Directiva 91/628. Se impune respingerea ca nefondat, cu privire la restul aspectelor, a motivului referitor la inspecția insuficientă a mijloacelor de transport și a animalelor.

6. Motivul referitor la insuficiența sancțiunilor în cazul unor încălcări repetate ale normelor privind protecția animalelor

a) Argumentele părților

127. *Comisia* susține că, în cadrul misiunilor nr. 9002/2003 (punctul 5.4.5. din raportul de misiune), nr. 9211/2003 (punctul 5.4. din raportul de misiune), nr. 7273/2004 (punctul 6.7. din raportul de misiune) și nr. 8042/2006 (punctul 5.4.3. din raportul de misiune), s-a constatat că Republica Elenă nu adoptase măsurile necesare pentru a fi aplicate contravenienților sancțiuni eficiente, proporționale și disuasive în cazul unor încălcări repetate și grave ale dispozițiilor privind protecția animalelor în cursul transportului. În cadrul acestui motiv, Comisia invocă o încălcare a articolului 18 alineatul (2) din Directiva 91/628, a articolului 25 și a articolului 26 alineatul (6) din Regulamentul nr. 1/2005.

128. *Guvernul elen* apreciază că, în speță, Comisia nu a prezentat niciun caz concret în susținerea argumentelor sale. Acesta susține că autoritățile competente aplică contravenienților sancțiuni eficiente, proporționale și disuasive și prezintă drept probă o listă a deciziilor de aplicare unor amenzi administrative [64].

b) Admisibilitate

129. În cadrul motivului referitor la insuficiența sancțiunilor în cazul unor încălcări repetate ale normelor privind protecția animalelor, Comisia invocă o încălcare a articolului 18 alineatul (2) din Directiva 91/628. Aceasta apreciază că articolul 25 din Regulamentul nr. 1/2005 și, în special pentru încălcări repetate, articolul 26 alineatul (6) din același regulament sunt echivalente cu articolul menționat.

130. Articolul 18 alineatul (2) din Directiva 91/628 prevede că, în cazul încălcării repetate a dispozițiilor prezentei directive sau în cazul unei încălcări care a cauzat suferințe grave animalelor, un stat membru adoptă, fără a aduce atingere celorlalte sancțiuni prevăzute, măsurile necesare pentru a remedia neregulile constatate, care pot merge până la suspendarea sau retragerea autorizației menționate la articolul 5 secțiunea A punctul 1 litera (a) subpunctul (ii) din această directivă. Acest

64 — Guvernul elen face trimitere la deciziile prin care s-au aplicat amenzi, citate la nota de subsol 50 din prezentele concluzii.

articol mai prevede că, în momentul transpunerii în legislația internă, statele membre stabilesc măsurile pe care le vor adopta pentru a remedia neregulile constatate.

131. Articolul 25 din Regulamentul nr. 1/2005 prevede că statele membre stabilesc norme privind sancțiunile aplicabile în cazul încălcării dispozițiilor prezentului regulament și iau toate măsurile necesare pentru a asigura punerea acestora în aplicare. Sancțiunile prevăzute trebuie să fie eficiente, proporționate și disuasive [65]. Potrivit acestui articol, statele membre au, așadar, o obligație generală de a asigura aplicarea acestor sancțiuni în cazul încălcării dispozițiilor acestui regulament, și nu o obligație de a asigura aplicarea de sancțiuni pentru încălcări repetate, prevăzute la articolul 18 alineatul (2) din Directiva 91/628. În consecință, articolul 25 din Regulamentul nr. 1/2005 ar putea fi, cel mult, echivalent cu articolul 18 alineatul (1) din Directiva 91/628, care impune statelor membre obligația de a adopta măsurile specifice adecvate pentru sancționarea oricărei încălcări a prezentei directive, comisă fie de o persoană fizică, fie de o persoană juridică. Or, în cererea sa introductivă, Comisia nu invocă o încălcare a articolului 18 alineatul (1), ci o încălcare a articolului 18 alineatul (2) din Directiva 91/628. Întrucât articolul 25 din Regulamentul nr. 1/2005 nu este echivalent cu acesta din urmă, nu este admisibil, în opinia noastră, ca, în speță, Comisia să invoce articolul 25 menționat.

65 — Acest articol mai prevede că, în această situație, Comisiei îi sunt notificate de către statele membre dispozițiile în cauză, precum și dispozițiile privind aplicarea articolului 26 până la data de 5 iulie 2006 și îi sunt comunicate fără întârziere orice modificări ulterioare aduse dispozițiilor în cauză.

132. Articolul 26 alineatul (6) din Regulamentul nr. 1/2005 prevede că, în cazul unor încălcări repetate sau grave ale prezentului regulament, statul membru poate interzice temporar transportul de animale pe teritoriul său pentru transportatorul sau mijlocul de transport respectiv, chiar dacă transportatorul sau mijlocul de transport respectiv este autorizat de un alt stat membru [66].

133. Din acest articol din regulament rezultă, așadar, numai posibilitatea ca statul membru să interzică *temporar* unui transportator să transporte animale, în timp ce articolul 18 alineatul (2) din Directiva 91/628 permite, în mod general, statului membru să ia măsuri pentru a remedia abaterile constatate, putând să meargă până la suspendarea, chiar retragerea autorizației. Posibilitățile de care dispune statul membru pentru a sancționa încălcările repetate în temeiul articolului 26 alineatul (6) din Regulamentul nr. 1/2005 sunt, așadar, mai restrânse decât cele prevăzute la articolul 18 alineatul (2) din Directiva 91/628, dar posibilitățile mai extinse de a aplica sancțiuni, prevăzute de această directivă, includ *a maiori ad minus* interdicția temporară de a transporta animale, prevăzută

66 — Acest articol mai prevede că această interdicție nu este posibilă decât dacă toate posibilitățile oferite de asistența reciprocă și de schimbul de informații prevăzute la articolul 24 au fost epuizate. Articolul 24 alineatul (1) din regulamentul menționat prevede că normele și procedurile de informare prevăzute de Directiva 89/608/CEE a Consiliului din 21 noiembrie 1989 privind asistența reciprocă pe care autoritățile administrative ale statelor membre și-o acordă și colaborarea dintre acestea și Comisie pentru a asigura punerea în aplicare a legislației în sectorul veterinar și zootehnic (JO L 351, p. 34, Ediție specială, 02/vol. 4, p. 174) se aplică în sensul prezentului regulament, în timp ce alineatul (2) al acestuia prevede că, în termen de trei luni de la data intrării în vigoare a prezentului regulament, fiecare stat membru comunică Comisiei detalii cu privire la un punct de contact în sensul prezentului regulament, inclusiv, după caz, o adresă electronică și orice actualizare a acestor informații. Comisia transmite detaliile privind punctul de contact celorlalte state membre în cadrul Comitetului permanent pentru lanțul alimentar și sănătatea animală.

de regulamentul menționat. În consecință, în opinia noastră, este admisibil ca, în speță, Comisia să invoce articolul 26 alineatul (6) din Regulamentul nr. 1/2005.

c) Apreciere juridică

134. Comisia dovedește temeinicia prezentului motiv referindu-se la punctul 5.4.5. din raportul de misiune nr. 9002/2003, la punctul 5.4. din raportul de misiune nr. 9211/2003, la punctul 6.7. din raportul de misiune nr. 7273/2004 și la punctul 5.4.3. din raportul de misiune nr. 8042/2006.

135. Din cuprinsul punctului 5.4.5. din raportul de misiune nr. 9002/2003 rezultă că Ministerul Dezvoltării Rurale și Alimentației elen a instituit un sistem de control al conformității cu normele de protecție a animalelor în cursul transportului și la momentul sacrificării lor. Acest sistem este întemeiat pe liste de control pentru înregistrarea inspecțiilor efectuate în timpul transporturilor și la momentul sacrificării, ulterior fiind elaborate sinteze ale rezultatelor înregistrate cu ocazia acestor inspecții. Potrivit acestui sistem, o primă încălcare a normelor de protecție a animalelor ar fi sancționată printr-un avertisment scris, a doua încălcare printr-o amendă administrativă [67], dar a treia încălcare ar determina începerea urmăririi penale.

136. Tot din cuprinsul punctului 5.4.5. din raportul de misiune nr. 9002/2003 rezultă că unele controale efectuate de autoritățile naționale au fost verificate și că au fost constatate nereguli cu aceste ocazii [68].

137. La punctul 5.4. din raportul de misiune nr. 9211/2003, se indică faptul că, în 2002, au fost aplicate 9 avertismente verbale, 16 avertismente scrise și comunicate, precum și o amendă administrativă aplicată, pentru un total de 26 de încălcări. Nici în 2001, nici în 2002 nu s-a dispus suspendarea sau retragerea unei autorizații de transport. S-a constatat că fuseseră propuse patru amenzi în cuantum de 3 000 de euro pentru a sancționa încălcări săvârșite într-un departament, dar că acestea nu fuseseră aplicate.

138. La punctul 6.7. din raportul de misiune nr. 7273/2004, s-a arătat că sistemul de sancționare nu este eficient, întrucât controa-

67 — Pentru încălcarea normelor privind protecția animalelor în cursul transportului, sunt prevăzute amenzi între 3 000 și 15 000 de euro, precum și suspendarea sau retragerea autorizației de transport, în timp ce pentru o încălcare a normelor privind protecția animalelor în momentul sacrificării se aplică o amendă între 1 500 și 3 000 de euro.

68 — Aceste abateri includeau, de exemplu, o încărcătură de 2 345 de porcine provenite din Țările de Jos, dintre care 184 de animale erau moarte la sosire, în timp ce 150 erau într-o stare de slăbiciune. Autoritatea locală competentă a informat Ministerul Dezvoltării Rurale și Alimentației elen cu privire la acest aspect, care a informat autoritățile olandeze competente și Comisia.

lele de bază sunt slabe, că numărul de avertismente scrise este nesemnificativ și că procedurile de punere în aplicare a sancțiunilor sunt problematice.

139. Din cuprinsul punctului 5.4.3. din raportul de misiune nr. 8042/2006 rezultă că Ministerul Dezvoltării Rurale și Alimentației a impus autorităților competente din departamente să emită un avertisment scris pentru prima încălcare care nu determina suferințe grave pentru animale și să aplice o amendă administrativă pentru o încălcare repetată. Acesta le-a impus să îi retragă transportatorului autorizația dacă, după ce i s-a aplicat o amendă administrativă, transportatorul continua să încalce legislația comunitară privind protecția animalelor în cursul transportului. Ministerul a impus de asemenea autorităților competente să aplice o amendă administrativă imediată dacă ar rezulta că transportul animalelor fusese efectuat fără autorizația necesară sau cu o autorizație expirată. La controlul punerii în aplicare a acestor cerințe impuse de minister, a reieșit că în portul Patras erau aplicate numai avertismente verbale pentru încălcări, neaplicându-se niciodată un avertisment scris sau o altă formă de sancționare [69]. La controalele de la frontiere erau aplicate numai avertismente verbale și, uneori, au rămas nesancționate încălcări care determinau suferințe grave pentru animale.

140. În opinia noastră, prezentul motiv este nefondat.

69 — În această privință, cealaltă formă de sancționare nu este indicată la punctul 5.4.3. din raportul de misiune nr. 8042/2006.

141. În primul rând, prin intermediul prezentului motiv, Comisia susține o reprimare ineficientă a încălcărilor *repetate* și încearcă să o probeze prin invocarea diferitelor rapoarte de misiune întocmite în Republica Elenă. Or, în cadrul acestui element de probă, datele referitoare la încălcări exclusiv punctuale sunt combinate cu date referitoare la încălcări repetate. Comisia încearcă, așadar, să le probeze pe acestea din urmă, invocând de asemenea cazuri referitoare la încălcări exclusiv punctuale. În al doilea rând, datele pe care le menționează Comisia în cererea sa introductivă și care rezultă din rapoartele de misiune sunt lipsite de precizie și generale. În rapoartele misiunilor nu se indică nicăieri cu precizie de câte ori s-au repetat încălcările sau dacă era vorba despre încălcări repetate comise de către același contravenient, nici gradul de gravitate al încălcărilor repetate. În plus, din acest element de probă prezentat de Comisie rezultă că au fost aplicate câteva sancțiuni, în special avertismente verbale și scrise.

d) Rezultatul analizei

142. În consecință, în opinia noastră, motivul referitor la insuficiența sancțiunilor în cazul unor încălcări repetate ale normelor privind protecția animalelor, în cadrul căruia Comisia susține că Republica Elenă nu și-a îndeplinit obligațiile care îi revin în temeiul articolului 18 alineatul (2) din Directiva 91/628 și al articolului 26 alineatul (6) din Regulamentul nr. 1/2005, trebuie respins ca nefondat.

7. Rezultatul analizei motivelor referitoare la protecția animalelor în cursul transportului

143. În lumina considerațiilor precedente, apreciem că, prin neluarea măsurilor necesare pentru a fi prevăzute instalații de odihnă pentru animale după debarcarea lor, în porturi sau în apropierea acestora, și pentru a asigura efectuarea efectivă a inspecțiilor mijloacelor de transport și a animalelor în cursul transportului rutier, Republica Elenă nu și-a îndeplinit obligațiile care îi revin în temeiul punctului 48 subpunctul 7 litera (b) din capitolul VII din anexă și al articolului 8 primul paragraf litera (a) din Directiva Consiliului 91/628.

C — *Analiza motivelor invocate în domeniul protecției animalelor în momentul uciderii*

1. Introducere

144. În fiecare an, în abatoarele Uniunii Europene se sacrifică aproape 360 de milioane de porci, oi, capre și vite, precum și peste 4 miliarde de păsări de crescătorie [70]. Pentru a se evita suferințele inutile ale acestor animale în momentul uciderii lor, este necesar să se asigure un procedeu ireproșabil și o întreținere regulată a instalațiilor, pentru a asoma animalele și a le ucide. Asomarea este practicată în prezent conform unor metode diverse: prin intermediul curentului electric, printr-o lovitură în cap, prin expunerea la dioxid de carbon sau prin intermediul pistolului cu bolț captiv [71]. Însă, în cursul ultimilor ani, au fost efectuate numeroase studii [72] în această privință și a fost introdusă o nouă tehnologie prin care anumite metode prevăzute de Directiva 93/119 sunt, în acest moment, depășite. Dat fiind că s-a prevăzut ca această directivă să fie înlocuită în viitor printr-un nou regulament [73], care va ține cont de noile rezultate științifice în ceea ce privește metodele de asomare și de sacrificare, este și mai important ca statele membre să respecte nivelul de protecție a animalelor în momentul sacrificării prevăzut de Directiva 93/119.

2. Motivul referitor la asomarea animalelor în timpul sacrificării

a) Argumentele părților

145. *Comisia* critică Republica Elenă pentru faptul că nu a adoptat măsurile adecvate pentru a asigura respectarea normelor de asomare a animalelor în momentul sacrificării

70 — Aceste informații sunt extrase din expunerea de motive a Propunerii de Regulament al Consiliului privind protecția animalelor în momentul uciderii [COM(2008) 553 final, p. 3].

71 — A se vedea punctul 1.A. din anexa C la Directiva 93/119.

72 — Astfel, de exemplu, Wilkins, D. B. (ed.), *Animal Welfare in Europe. European Legislation and Concerns*, citată la nota de subsol 7, punctul 3, arată că, pe baza cercetărilor efectuate asupra metodelor de asomare, se cunoaște mai mult, de exemplu, despre cantitatea de curent electric care este necesară ca animalul să își piardă cunoștința, despre fabricarea pistoalelor cu bolț captiv și despre utilizarea dioxidului de carbon pentru a asoma porcinele.

73 — Propunere de Regulament al Consiliului privind protecția animalelor în momentul uciderii [COM(2008) 553 final, p. 3].

acestora și că, prin urmare, nu și-a îndeplinit obligațiile care îi revin în temeiul articolului 3, al articolului 5 alineatul (1) litera (d) și al articolului 6 alineatul (1) din Directiva 93/119.

146. Comisia arată că, în cursul misiunilor nr. 9002/2003 (punctul 5.4.4. din raportul de misiune), nr. 7273/2004 (punctul 5.6. din raportul de misiune) și nr. 8042/2006 (punctul 5.7. din raportul de misiune), OAV a constatat că, în unele abatoare, controlul asomării porcinelor și a bovinelor era insuficient și că, în consecință, era posibil ca animalele să nu fi fost asomate cu eficacitate. De asemenea, s-a constatat că intervalul de timp dintre asomare și producerea sângerării era prea lung, astfel încât animalele își puteau recăpăta cunoștința.

147. În plus, Comisia susține că, în cursul misiunii nr. 8042/2006, OAV a constatat din nou nereguli privind asomarea animalelor. În special, inspectorii OAV au constatat o lipsă de întreținere a echipamentului de asomare, o funcționare necorespunzătoare a echipamentului de asomare și intervale prea lungi între asomare și producerea sângerării. Comisia mai arată că misiunea sa este aceea de a stabili dacă echipamentul de asomare și ucidere este utilizat cu rapiditate și în mod eficient pentru a evita producerea unor eventuale suferințe animalelor.

148. *Guvernul elen* susține că argumentele Comisiei sunt imprecise și generale și că aceasta nu menționează în susținerea lor niciun caz concret de încălcare a legislației comunitare. Guvernul elen subliniază că neregulile constatate sunt, în orice caz, minime și că nu se referă decât la cazuri izolate pentru care s-au aplicat sancțiuni corespunzătoare. În plus, acesta apreciază că a remediat aceste nereguli, organizând diverse seminarii de formare profesională pentru medicii veterinari.

b) Apreciere juridică

149. În conformitate cu articolul 3 din Directiva 93/119, animalele trebuie ferite de orice șoc, durere sau suferință în timpul circulației, adăpostirii, imobilizării, asomării, sacrificării sau uciderii. Articolul 5 alineatul (1) litera (d) din Directiva 93/119 prevede că solipezilor, rumegătoarelor, porcilor, iepurilor și păsărilor de curte aduse în abatoare pentru sacrificare li se produce sângerare, în conformitate cu dispozițiile anexei D la această directivă. Această anexă conține norme mai exacte privind producerea sângerării animalelor; punctul 1 din această anexă prevede că, pentru animalele care au fost asomate, sângerarea trebuie să înceapă cât mai curând posibil după șoc și trebuie astfel executată încât să producă o sângerare rapidă, abundentă și completă. În orice caz, sângerarea trebuie să aibă loc înainte ca animalul să își recapete cunoștința.

150. În conformitate cu articolul 6 alineatul (1) din Directiva 93/119, instrumentele, mijloacele de imobilizare și alte echipamente și instalații utilizate pentru asomarea sau uciderea animalelor trebuie proiectate, construite, întreținute și utilizate astfel încât să se obțină o asomare sau ucidere rapidă și eficace, în conformitate cu dispozițiile prezentei directive; acest articol mai prevede că autoritatea competentă verifică dacă instrumentele, mijloacele de imobilizare și celelalte echipamente utilizate pentru asomarea sau uciderea animalelor îndeplinesc principiile de mai sus și le verifică în mod regulat pentru a se asigura că acestea sunt în bună stare de funcționare și permit atingerea obiectivelor menționate mai sus.

151. Prin urmare, în cadrul prezentului motiv, Comisia invocă neîndeplinirea a trei obligații:

— ferirea animalelor de suferințe, înainte și în timpul sacrificării lor (articolul 3 din Directiva 93/119);

— sângerarea rapidă și efectivă a animalelor [dispozițiile articolului 5 alineatul (1) litera (d) coroborate cu cele ale anexei D la Directiva 93/119];

— asigurarea unei bune întrețineri și a unei utilizări eficiente a instalațiilor utilizate pentru asomare și ucidere [articolul 6 alineatul (1) din Directiva 93/119].

152. Comisia demonstrează afirmația cu privire la încălcarea obligațiilor cu ajutorul constatărilor care figurează în mai multe rapoarte de misiune.

153. Din cuprinsul punctului 5.4.4. din raportul de misiune nr. 9002/2003 rezultă că, în cele trei abatoare care au făcut obiectul unei vizite a inspectorilor OAV, echipamentul utilizat pentru asomarea animalelor și întreținerea acestui echipament erau, în esență, conforme cu dispozițiile comunitare, cu excepția unui abator de porcine, în care porcinele nu fuseseră asomate în mod eficient cu materialul care provoacă electroșocuri. Au apărut de asemenea probleme în ceea ce privește asomarea efectivă a animalelor. În unul dintre abatoare, legarea, asomarea și producerea sângerării pentru numai trei vaci au durat o oră; în plus, intervalul de timp dintre asomarea și sacrificarea a două bovine a fost de 120 de secunde, ceea ce permite animalelor să își recapete cunoștința. Mai mult, cu ocazia asomării de ovine, intervalul dintre asomare și sacrificare a fost atât de lung (37 de secunde) încât animalele au putut să își

recapete cunoștința. Punerea în aplicare a acestor proceduri ar permite să se constate că s-au produs nereguli în timpul acestor proceduri și că punerea în aplicare a acestora din urmă nu era un mod obișnuit de a proceda.

154. Din cuprinsul punctului 5.6. din raportul de misiune nr. 7273/2004 rezultă nereguli în timpul sacrificării animalelor în numeroase abatoare. Într-un abator din departamentul Fthiotida, nu exista echipament pentru adăparea animalelor în instalațiile de adăpostire temporară a acestora, iar în plus solul nu era plat. În departamentul Larisa, s-a constatat că un abator despre care, anterior misiunii, se menționase că nu funcționează își desfășura în realitate activitatea, dar echipamentul din acesta era necorespunzător [74]. Într-un alt abator inspectat nu exista curent electric pentru asomarea electrică a animalelor. În departamentul Trikala, în abatorul care a făcut obiectul vizitei inspectorilor OAV, asomarea porcinelor era ineficientă, iar intervalul între asomare și sacrificare era prea lung. Nici asomarea bovinelor nu era eficientă, iar în această privință nu a fost pus la dispoziție un echipament de rezervă pentru asomare.

155. Numeroase nereguli în timpul sacrificării animalelor rezultă și din cuprinsul punctului 5.7. din raportul de misiune nr. 8042/2006. Astfel, în abatorul pe care l-au inspectat în departamentul Kilkis, inspectorii OAV au constatat numeroase nereguli [75]. Aceeași situație a fost constatată în departamentele Serres [76], Thesprotia [77], Messinia [78], Laconia [79] și Ilia [80].

156. În ceea ce privește neîndeplinirea obligației de a feri animalele de suferințe înainte și în timpul sacrificării (articolul 3 din Directiva 93/119), apreciem că obiecția Comisiei este întemeiată. Din cuprinsul punctelor 153-155 din prezentele concluzii rezultă că, în majoritatea abatoarelor pe care le-au controlat

74 — Mai exact, în acest abator nu existau chingi pentru asomarea animalelor, nu existau ecrane care să afișeze tensiunea sau curentul, nu exista echipament de rezervă pentru asomare, iar cleștii pentru electroșocuri nu erau curățați în mod corespunzător.

75 — Printre aceste nereguli figurau asomarea ineficientă a bovinelor, întreținerea și curățarea insuficiente ale dispozitivelor de legătură, întreținerea insuficientă a echipamentului pentru asomarea tuturor speciilor animale, proasta funcționare a pistolului cu bolț captiv și nefuncționarea aparatului electric pentru asomarea ovinelor, în condițiile în care nu existau la dispoziție echipamente de rezervă corespunzătoare pentru asomare.

76 — În departamentul Serres, în unul dintre cele trei abatoare vizitate, spațiul de primire a animalelor era inadecvat și exista o gură de scurgere neacoperită; în plus, instalațiile pentru adăpare nu funcționau. În cel de al doilea abator, echipamentul pentru asomarea micilor rumegătoare era inadecvat. În abatorul pentru păsări de crescătorie, gropile erau neacoperite, iar instalațiile de legare a animalelor erau inadecvate, apa din baia destinată asomării păsărilor se revărsa. În timpul asomării, amperajul era prea slab, motiv pentru care păsările de crescătorie nu erau asomate în mod eficient.

77 — În cele două abatoare care au făcut obiectul unei vizite în departamentul Thesprotia, inspectorii de la OAV au descoperit un echipament necorespunzător asomării, lipsa echipamentului de rezervă pentru asomare, o întreținere necorespunzătoare a instalațiilor de odihnă pentru animale și lipsa instalațiilor de adăpare a animalelor. În unul dintre cele două abatoare, sacrificarea a fost înregistrată mai târziu decât momentul la care a fost efectiv efectuată, întrucât autorizația nu fusese eliberată pentru ziua de efectuare a sacrificării.

78 — În departamentul Messinia, inspectorii OAV au constatat intervale prea lungi între asomare și sacrificare, precum și lipsa echipamentelor de rezervă pentru asomare.

79 — În departamentul Laconia, inspectorii OAV au constatat, într-un abator mai recent, intervale prea lungi între asomare și sacrificarea porcinelor, o întreținere inadecvată a pistolului cu bolț captiv și nefuncționarea aparatului de măsură pentru asomarea electrică a animalelor.

80 — În departamentul Ilia, s-a constatat că timpul scurs în abator între asomare și ucidere era prea lung și că ecranul aparatului de măsură a curentului nu afișa date exacte.

inspectorii OAV, au survenit nereguli în timpul procedurii de asomare a animalelor, ceea ce le-a produs acestora suferințe. Putem afirma de asemenea că această practică era constantă, întrucât era vorba despre încălcări numeroase care au fost constatate între anii 2003 și 2006. În plus, neregulile pe care le-au constatat inspectorii OAV sunt nereguli concrete: departamentele în care au existat nereguli în abatoarele care au făcut obiectul unei vizite a inspectorilor rezultă în mod clar din rapoarte. Numărul abatoarelor vizitate și departamentele în care au fost situate sunt indicate în mod clar în rapoarte și, de asemenea, neregulile care au avut loc în aceste abatoare sunt descrise cu precizie în rapoarte. Nu putem, așadar, să admitem argumentul guvernului elen potrivit căruia argumentele Comisiei sunt imprecise și generale. În opinia noastră, nu este posibil nici să se admită argumentul guvernului elen potrivit căruia aceste nereguli au fost remediate prin formarea profesională a medicilor veterinari. Astfel, chiar dacă formarea profesională a medicilor veterinari este de calitate, aceasta nu garantează că normele comunitare în domeniul protecției animalelor în momentul sacrificării sunt respectate în practică. În opinia noastră, Republica Elenă nu și-a îndeplinit, așadar, obligația care rezultă din articolul 3 din Directiva 93/119 de a feri animalele de suferințe înainte și în timpul sacrificării.

157. În ceea ce privește neîndeplinirea obligației de a ucide animalele rapid și eficient [dispozițiile articolului 5 alineatul (1) litera (d) coroborate cu cele ale anexei D la Directiva 93/119], în opinia noastră, Comisia nu a prezentat nicio probă. Majoritatea încălcărilor menționate, rezultate din rapoartele de misiune, se referă la nereguli survenite în timpul asomării animalelor, la nereguli în legătură cu intervalele prea lungi dintre asomare și sacrificare, precum și la întreținerea inadecvată a echipamentelor utilizate pentru asomare și sacrificare. Însă nicăieri în rapoartele de misiune nu s-a indicat faptul că s-a constatat o ucidere necorespunzătoare a animalelor. În opinia noastră, este necesar, așadar, să se respingă ca neîntemeiată partea din motiv în cadrul căreia Comisia invocă o încălcare a obligațiilor care revin Republicii Elene în temeiul dispozițiilor articolului 5 alineatul (1) litera (d) coroborate cu cele ale anexei D la Directiva 93/119.

158. În ceea ce privește neîndeplinirea obligației de a menține în stare bună și de a utiliza în mod eficient echipamentele folosite pentru asomarea și uciderea animalelor [articolul 6 alineatul (1) din Directiva 93/119], apreciem că această obiecție a Comisiei este întemeiată. Din rapoartele de misiune rezultă numeroase nereguli cu privire la întreținerea și utilizarea acestor instalații. Din rapoartele de misiune menționate anterior se poate concluziona că, din cauza proastei întrețineri, a funcționării anormale și a utilizării incorecte a instalațiilor pentru asomare și ucidere, au fost provocate suferințe animalelor. Aceste încălcări au subzistat, la rândul lor, un interval destul de îndelungat, din 2003 până în 2006. Apreciem, așadar, că Republica Elenă nu și-a îndeplinit obligațiile care îi revin în temeiul articolului 6 alineatul (1) din Directiva 93/119.

c) Rezultatul analizei

159. În consecință, apreciem că, prin neluarea măsurilor necesare pentru a asigura respectarea normelor privind asomarea animalelor în timpul sacrificării, Republica Elenă nu și-a îndeplinit obligațiile care îi revin în temeiul articolului 3 și al articolului 6 alineatul (1) din Directiva 93/119.

3. Motivul referitor la garantarea inspecțiilor și a controalelor necesare în abatoare

a) Argumentele părților

160. În ceea ce privește motivul referitor la garantarea inspecțiilor și a controalelor necesare în abatoare, *Comisia* susține că Republica Elenă nu și-a îndeplinit obligațiile care îi revin în temeiul articolului 8 din Directiva 93/119.

161. Comisia susține că, în abatoare, au fost constatate nereguli importante în cadrul misiunilor nr. 7273/2004 (punctul 5.6. din raportul de misiune) și nr. 8042/2006 (punctul 5.7. din raportul de misiune) și că Republica Elenă nu a adoptat măsurile necesare pentru ca inspectarea și controlul să fie asigurate în abatoare în mod adecvat. Comisia critică guvernul elen în special pentru că nu a pus în aplicare în întregime planul de acțiune pe care îl anunțase, pentru a asigura inspecțiile în abatoare. În acest plan era prevăzută o nouă inspecție, înainte de sfârșitul anului 2001, a tuturor abatoarelor în toate departamentele elene. Comisia critică în plus autoritățile elene pentru că nu au cooperat suficient cu inspectorii OAV. Comisia se referă la exemplul în care un abator care trebuia să facă obiectul unei vizite a inspectorilor nu era accesibil întrucât biroul veterinar competent din departamentul în discuție își suspendase funcționarea cu două săptămâni înainte de misiunea OAV. Comisia evidențiază de asemenea imposibilitatea de a avea acces la unele abatoare care trebuiau supuse unui control, din cauza unor greve anunțate numai cu o zi înainte de misiune.

162. *Guvernul elen* susține că îi este dificil să identifice cu exactitate încălcarea obligațiilor care îi este reproșată. În orice caz, acesta consideră că nu i se poate reproșa o neîndeplinire a obligațiilor care îi revin în temeiul articolului 8 din Directiva 93/119, întrucât veterinarii competenți au efectuat un control adecvat, au fost organizate seminarii de formare profesională și toate abatoarele au fost verificate din nou.

163. *Comisia* contestă aceste argumente ale guvernului elen și afirmă că organizarea seminariilor constituie, într-adevăr, o măsură pozitivă, dar că, în mod cert, aceasta nu poate fi unica soluție pentru practica constantă în litigiu.

b) Apreciere juridică

164. În cadrul prezentului motiv, Comisia susține că Republica Elenă nu și-a îndeplinit obligațiile care îi revin în temeiul articolului 8 din Directiva 93/119, potrivit căruia inspectarea și controlarea abatoarelor se realizează sub responsabilitatea autorității competente care are în permanență acces liber la toate zonele abatorului pentru a se asigura în legătură cu respectarea dispozițiilor prezentei directive. Cu toate acestea, astfel de verificări și controale pot fi desfășurate simultan cu controalele desfășurate în alte scopuri.

165. Comisia dovedește încălcarea obligațiilor Republicii Elene cu privire la inspecțiile și la controalele în abatoare invocând punctul 5.6. din raportul de misiune nr. 7273/2004, din care rezultă că Ministerul Dezvoltării Rurale și Alimentației elen a impus, la 11 iulie 2001, autorităților competente din fiecare departament să efectueze inspecția tuturor abatoarelor pentru a stabili dacă aceste abatoare respectau dispozițiile Directivei 93/119. Termenul acordat inițial pentru realizarea acestei obligații era sfârșitul anului 2001. Această obligație de verificare nu a fost îndeplinită la finalul termenului menționat; în august 2003, ministerul a comunicat, așadar, autorităților competente din fiecare departament o listă de control revizuită și un model de sinteză a rapoartelor de inspecție și a stabilit că noul termen acordat pentru efectuarea inspecției este sfârșitul lunii februarie 2004. În luna septembrie 2004, ministerul a cerut autorităților competente din fiecare departament să îl informeze, înainte de 27 septembrie 2004, cu privire la rezultatul inspecțiilor efectuate, dar la sfârșitul misiunii nr. 7273/2004, care a durat între 4 și 8 octombrie 2004, autoritățile competente din 50 % din departamente nu prezentaseră încă rezultatele verificărilor.

166. În continuare, din cuprinsul punctului 5.7. din raportul de misiune nr. 8042/2006 rezultă că termenele acordate pentru a prezenta rezultatele acestor inspecții au fost prelungite constant și că termenul a fost fixat, în final, la 30 iulie 2005. În cursul misiunii nr. 7273/2004, care a durat din 21 februarie până la 1 martie 2006, Ministerul Dezvoltării Rurale și Alimentației elen a informat că autoritățile competente din 38 dintre cele 54 de departamente realizaseră inspecția abatoarelor. Din acest raport de misiune rezultă, așadar, că a fost realizată o inspecție în 70,37 % din departamente, față de 29,63 % în care aceasta nu a fost efectuată.

167. În opinia noastră, este posibil să se constate pe baza acestor date temeinicia motivului prin care Comisia critică Republica Elenă pentru faptul că nu a realizat o inspecție în abatoare și, prin urmare, că nu și-a îndeplinit obligațiile care îi revin în temeiul articolului 8 din Directiva 93/119.

168. Pe de o parte, din datele menționate anterior rezultă că Republica Elenă nu s-a asigurat ca inspecția în abatoare să fie efectuată în mod eficient, întrucât termenele pentru realizarea inspecțiilor au fost prelungite constant, iar autoritățile competente nu

au efectuat aceste inspecții în perioadele stabilite. Pe de altă parte, după mai multe prelungiri ale termenului, mai exact *după mai mult de patru ani* de la termenul stabilit inițial la sfârșitul anului 2001, autoritățile competente din numai 70,37 % din departamente au efectuat inspecții. Aceste fapte dovedesc că autoritățile elene au dezvoltat o practică constantă în ceea ce privește nerealizarea inspecțiilor în abatoare.

169. În ceea ce privește lipsa de cooperare a autorităților elene cu inspectorii OAV, trebuie să se sublinieze că obligația de cooperare a autorităților competente cu inspectorii OAV nu rezultă din articolul 8 din Directiva 93/119 [81]. În plus, Comisia a arătat în cadrul ședinței că nu invocă lipsa de cooperare a autorităților elene ca motiv specific [82].

170. În opinia noastră, este necesar, așadar, să se constate că, prin neluarea măsurilor necesare pentru a asigura verificările și controalele în abatoare, Republica Elenă nu și-a îndeplinit obligațiile care îi revin în temeiul articolului 8 din Directiva 93/119.

c) Rezultatul analizei

171. Pe baza argumentației prezentate, apreciem că, prin neadoptarea măsurilor necesare pentru a asigura verificările și controalele în abatoare, Republica Elenă nu și-a îndeplinit obligațiile care îi revin în temeiul articolului 8 din Directiva 93/119.

4. Rezultatul analizei motivelor acțiunii prin raportare la protecția animalelor în momentul sacrificării

172. Pe baza analizei motivelor acțiunii prin raportare la protecția animalelor în momentul sacrificării apreciem că, prin neluarea măsurilor necesare pentru a asigura respectarea normelor privind asomarea animalelor în timpul sacrificării și pentru a asigura efectuarea verificărilor și a controalelor în

81 — O astfel de obligație de cooperare putea să rezulte cel mult din articolul 14 alineatul (3) din această directivă, care prevede că statul membru pe al cărui teritoriu se efectuează verificarea acordă întregul sprijin necesar experților pentru a putea îndeplini sarcinile atribuite. Dar Comisia nu invocă o neîndeplinire a obligațiilor care rezultă din articolul 14 alineatul (3) din Directiva 93/119 și nu putem, așadar, să luăm în considerare acest articol în cadrul analizei motivelor acțiunii.

82 — Arătăm de asemenea că, față de lipsa de cooperare a autorităților elene, Comisia invocă, într-adevăr, în avizul motivat o încălcare a articolului 10 CE, dar că, în cererea sa introductivă, nu mai invocă încălcarea acestui articol. Pe această bază, nu putem concluziona că, în speță, Comisia a restrâns temeiul juridic al cererii sale introductive față de cel din avizul motivat. În consecință, nici noi nu putem să luăm în considerare articolul 10 CE în cadrul analizei motivelor acțiunii.

abatoare, Republica Elenă nu și-a îndeplinit obligațiile care îi revin în temeiul articolului 3, al articolului 6 alineatul (1) și al articolului 8 din Directiva 93/119 a Consiliului.

D — *Cu privire la cheltuielile de judecată*

173. Potrivit articolului 69 alineatul (2) din Regulamentul de procedură al Curții, partea care cade în pretenții este obligată, la cerere, la plata cheltuielilor de judecată. Cu toate acestea, în conformitate cu articolul 69 alineatul (3) primul paragraf din Regulamentul de procedură, pentru motive excepționale sau în cazul în care părțile cad în pretenții cu privire la unul sau la mai multe capete de cerere, Curtea poate decide ca fiecare parte să suporte propriile cheltuieli de judecată.

174. În speță, întrucât acțiunea Comisiei nu a avut câștig de cauză decât parțial, propunem, așadar, Curții să se pronunțe în sensul că Republica Elenă și Comisia suportă propriile cheltuieli de judecată.

VI — Concluzie

175. În lumina tuturor considerațiilor precedente, propunem Curții:

1) Să constate că, prin faptul că nu a luat măsurile necesare:

— pentru a se amenaja instalații de odihnă pentru animale, după debarcare, în porturi sau în apropierea acestora,

— pentru a se asigura realizarea efectivă de inspecții ale mijloacelor de transport și ale animalelor în timpul transportului rutier,

Republica Elenă nu și-a îndeplinit obligațiile care îi revin în temeiul punctului 48 subpunctul 7 litera (b) din capitolul VII din anexă și al articolului 8 primul paragraf litera (a) din Directiva 91/628/CEE a Consiliului din 19 noiembrie 1991 privind protecția animalelor în cursul transportului și de modificare a Directivelor 91/425/CEE și 91/496/CEE.

2) Să constate că, prin faptul că nu a luat măsurile necesare:

— pentru a asigura respectarea normelor de asomare a animalelor în momentul sacrificării acestora și

— pentru a asigura efectuarea de inspecții și controale ale abatoarelor,

Republica Elenă nu și-a îndeplinit obligațiile care îi revin în temeiul articolului 3, al articolului 6 alineatul (1) și al articolului 8 din Directiva 93/119/CE a Consiliului din 22 decembrie 1993 privind protecția animalelor în momentul sacrificării sau uciderii.

3) Să respingă acțiunea cu privire la restul motivelor.

4) Comisia Comunităților Europene și Republica Elenă suportă propriile cheltuieli de judecată.